

Pismo
ukazuje się
we wtorki
i piątki

Piątek
10 kwietnia 2026
nr 28 (LXXXI)
cena: 22 Kč

WIADOMOŚCI
PRAKTYCZNE STUDIA
JAK W FINLANDII
STR. 2-3

STREFA MŁODYCH
CZŁOWIEK, JAK WIDZI
GO MŁODZIEŻ
STR. 7

HISTORIA
HALO, HALO,
TU POLSKIE RADIO
STR. 9

Przesłanie dla przyszłych pokoleń

WYDARZENIE: Szkoła Podstawowa i Przedszkole z Polskim Językiem Nauczania w Suchej Górnej zakopały wczoraj w ogrodzie kapsułę z wiadomościami dla przyszłych pokoleń. Jest w niej również jeden z numerów „Głosu”. Wydarzenie wpisuje się w obchody 95-lecia budynku, w którym placówka się znajduje.

Danuta Chlup

W ogrodzie przed budynkiem polskiej podstawówki w Suchej Górnej znajdują się dwa głazy – większy i mniejszy. Wbrew pozorom nie są to zwykłe kamienie – odnaleziono je przed stu laty, podczas kopania fundamentów pod budynek szkoły wydziałowej. Badania wykazały, że to głazy narzutowe pochodzące z plejstocenu – starszej epoki czwartorzędu, przyniesione na te tereny przez lodowiec ze Skandynawii.

W czwartek na większym z głazów odsłonięto tabliczkę informującą po polsku i po czesku o ich pochodzeniu. Pod mniejszym z nich zakopano hermetycznie zamknięty pojemnik w kształcie walca, wykonany ze stali nierdzewnej. To kapsuła czasu z przesłaniem uczniów i nauczycieli dla przyszłych pokoleń. Na jej temat nie zostawiono tam wskazówki – dyrektorka szkoły Monika Pląškowa wierzy, że dzięki temu kapsuła poleży w ziemi przez co najmniej pół wieku, może nawet przez sto lat, nim zostanie odnaleziona.

Każda klasa, a także przedszkole, przygotowały do kapsuły zdjęcia, obrazki, listy czy drobne gadżety. Nauczycielka klasy pierwszej Renata Rzyman zdradziła „Głosowi” konkretne plany.

– Włożymy tam liścik z naszym zdjęciem, pod którym wszystkie dzieci się podpiszą. Na zdjęciu będą uczniowie, a także Elementarz i kukielka Elek, która nam towarzyszy w nauce czytania. Wkładam tam ponadto alfabet drukowany oraz alfabet pisma normalizowanego, czyli wiązane, którego obecnie używamy, aby ten, kto w przyszłości chciałby przeczytać podpisy dzieci, mógł to zrobić. To dlatego, że pismo prawdopodobnie będzie się zmieniać – wyjaśniła.

• Wójt Jan Lipner ukrywa pojemnik pod głazem. Fot. DANUTA CHLUP

List w imieniu dyrekcji i grona pedagogicznego napisała dyrektorka Monika Pląškowa. Zastępca wójta gminy Martin Adamiec włożył do środka małą gminną flagę, odznak i breloczek na klucze wykonany z okazji 720-lecia wsi, a także styczniowy „Informator” z relacją z gali, która odbyła się w grudniu ub. roku i zainaugurowała rok jubileuszowy. Do tuby trafił także numer „Głosu” opisujący to wydarzenie.

W uroczystym umieszczeniu kapsuły pod kamieniem wzięli udział uczniowie, nauczyciele i inni pracownicy szkoły i przedszkola oraz władze gminy.

– Bardzo serdecznie witam wszystkich na wyjątkowej uroczystości – trochę innej niż te, do których się przyzwyczailiśmy. Dzisiaj nie jesteśmy w szkolnej auli, ale na placu przed naszą szkołą. To uroczystość bardzo symboliczna, ale kolejna wpisująca się w 95 lat naszej szkoły – zainaugurowała dyrektorka. – Zaczęliśmy 18 grudnia gałą w Domu Robotniczym. Tam wspominaliśmy przeszłość. Dzisiaj ta uroczystość również jest hołdem złożonym naszej szkole w jej urodzi-

Do Tych, którzy kiedyś otworzą tę kapsułę czasu

Piszemy do Was ze Szkoły Podstawowej i Przedszkola z Polskim Językiem Nauczania w Suchej Górnej, z roku szkolnego 2025/2026. To dla nas rok wyjątkowy, bo przeżywamy 95 lat żółtego budynku naszej szkoły. Chcemy zostawić po sobie kilka słów, aby opowiedzieć, kim jesteśmy, czym żyjemy i co było dla nas ważne.

(Z listu dyrekcji szkoły umieszczonego w kapsule czasu)

ny, ale dziś patrzymy w przyszłość. Wszystko to, co tutaj się wydarzy, to tak naprawdę wiadomość, którą wysyłamy do przyszłych pokoleń.

Wójt Suchej Górnej Jan Lipner przypomniał, że budynek szkoły jest własnością gminy i przez nią jest remontowany i utrzymywany. Jednocześnie zwrócił uwagę na fakt, że szkoła to nie tylko mury, ale przede wszystkim ludzie.

– Gratuluję wam tego, jakie tu obecnie macie dzieci i nauczycieli. To jest naprawdę pierwszorzędną szkołą i nasza gmina słusznie jest z niej dumna – podkreślił Lipner, zanim umieścił pojemnik pod głazem.

Kolejnym ważnym punktem uroczystości było posadzenie Drzew Przyjaźni na tyłach szkoły, obok boiska sportowego. Posadzono cztery śliwy wiśniowe, drzewa dekoracyjne obsypane różowymi kwiatami, podarowane przez ogrodnictwo z Gogolina. Pierwsze drzewo zasadził wójt i jego zastępca, drugie przedstawiciele klas starszych, trzecie – młodszych, czwarte – przedszkola.

– Drzewa Przyjaźni są takim symbolem jak ta kapsuła czasu – może nas już tutaj w tej szkole nie będzie, a one po nas zostaną – podzieliła się refleksją dyrektorka placówki.

REKLAMA

sport vitality
**Przyjdźcie
i bawcie
się u nas
w Vitality!**

Imprezy towarzyskie
— do 50 osób
— indywidualny
program sportowy:
kręgle, badminton...

+420 732 920 550
www.sportvitality.cz

GE-609

NYDECKIE KORYTKO

www.nydeckekorytko.cz
tel. 733 148 451

GE-114

Znajdź nas na **Facebooku**

CYTAT NA DZIŚ

Donald Trump

prezydent USA na swojej platformie Truth Social kilka godzin po ogłoszeniu porozumienia o rozejmie z Iranem

Stany Zjednoczone pomogą rozluźnić korki w cieśninie Ormuz. Będzie wiele pozytywnych działań! Zarobione zostaną duże sumy pieniędzy. Iran może rozpocząć proces odbudowy

WAŻNE INFORMACJE

- Nowym dostawcą dla prenumeratorów „Głosu” jest od 1 listopada 2023 roku PNS, a.s.
- Bezpłatna linia telefoniczna: 800 400 412 (czynna w dni robocze 7.30-17.00)
- Zamówienia pisemne: První novinová společnost, a.s. Zákaznické centrum, Evropská 888, 664 42 Modřice, e-mail: zakaznickecentrum@pns.cz
- Wszelkie zamówienia, zmiany i reklamacje prosimy kierować pod nr. tel. 800 400 412.

Znajdź nas na YouTube

Znajdź nas na X-ie

REKLAMA

A JE SUCHO!
renowacje mokrych domów

www.ajesucho.cz tel: +420 608 772 213

- IZOLACJA ŚCIAN
- IZOLACJA FUNDAMENTÓW
- OSUSZANIE PO ZALANIU

DZIŚ...

10

kwietnia 2026

Imieniny obchodzą:

Michał, Magdalena, Makary

Wschód słońca: 5.47

Zachód słońca: 19.26

Do końca roku: 265 dni

(Nie)typowe święta:

Międzynarodowy Dzień

Agrafki

Przysłowie:

„Dzień na święty Makary

pewnie przepowiada,

czy we wrześniu pogoda,

czy też ciągle pada”

JUTRO...

11

kwietnia 2026

Imieniny obchodzą:

Filip, Leona, Gemma

Wschód słońca: 5.45

Zachód słońca: 19.28

Do końca roku: 264 dni

(Nie)typowe święta:

Dzień Radia

Przysłowie:

„Gdy w kwietniu ciepłe

deszcze padają, pogodną

jesień zapowiadają”

POJUTRZE...

12

kwietnia 2026

Imieniny obchodzą:

Damian, Juliusz, Saba

Wschód słońca: 5.43

Zachód słońca: 19.29

Do końca roku: 263 dni

(Nie)typowe święta:

Dzień Czekolady,

Dzień Chomika

Przysłowie:

„Gdy w kwietniu słonko na

dworze, nie będzie pustek

w komorze”

POGODA

piątek

dzień: 9 do 11°C

noc: 0 do -2°C

wiatr: 1-2 m/s

sobota

dzień: 8 do 10°C

noc: 0 do -2°C

wiatr: 1-3 m/s

niedziela

dzień: 10 do 12°C

noc: 1 do -1°C

wiatr: 1-3 m/s

Praktyczne studia jak w Finlandii

Nauka teorii poprzez praktykę realizowana w dostosowanej do tego nowoczesnej przestrzeni, to myśl przewodnia, która stała się u kolebki Centrum Biznesu, Studiów Fachowych i Międzynarodowych CEPIS w Karwinie. Inspirację zaczerpnięto z Finlandii. W środę symbolicznych uderzeniami w gong rozpoczęto jego budowę.

Beata Schönwald

CEPIS jest największą strategiczną inwestycją Uniwersytetu Śląskiego w Opawie w jego 35-letniej historii. Przygotowania do jej realizacji rozpoczęły się już w 2019 roku, a w 2021 roku projekt został włączony do grona strategicznych projektów Województwa Morawsko-Sląskiego. W tym miesiącu ruszą prace budowlane, dzięki którym

• Dziekan Wydziału Roman Šperka zainaugurował budowę symbolicznym uderzeniem w gong.
Fot. BEATA SCHÖNWALD

pracują nad rzeczywistymi projektami i zdobywają doświadczenie biznesowe już w trakcie studiów – wyjaśnił rektor Uniwersytetu Śląskiego w Opawie Tomáš Gongol.

– Te programy realizujemy na naszym wydziale już od 2021 roku w ramach pilotażowego wdrażania. Jednocześnie obserwujemy rosnące zainteresowanie nimi ze strony kandydatów, co tylko potwierdza ich atrakcyjność oraz praktyczne zastosowanie. Mając to na uwadze, jak również ograniczone możliwości lokalowe wydziału, budowa CEPIS stanowi kluczowy krok dla ich dalszego rozwoju – przekonywał dziekan Wydziału Handlu i Przedsiębiorczości w Karwinie Ro-

man Šperka. Studenckie firmy, aby móc się rozwijać, będą bowiem potrzebowały zgola innych przestrzeni dydaktycznych niż klasyczne sale wykładowe. Jak niejednokrotnie zabrzmiło podczas inauguracyjnej konferencji prasowej, innowacyjne metody kształcenia mają nie tylko podnieść jakość szkolnictwa wyższego w regionie, ale także przyczynić się do rozwiązania jego długotrwałych problemów, jakimi są odpływ młodych ludzi oraz niska liczba małych i średnich przedsiębiorstw w porównaniu z innymi częściami kraju. Uroczystość rozpoczęcia budowy centrum odbyła się w środę z udziałem przedstawicieli uniwersytetu, hetmana Województwa Morawsko-Sląskiego Josefa Bělícy, zastępcy prezydenta Karwiny Lukáša Raszkyka, przedstawicieli ministerstw środowiska naturalnego oraz szkolnictwa Radány Leistner-Kratochvilovej i Tomáša Bartáka oraz ambasadora Finlandii w RC Pasi Olavi Tuomina.

Projekt o łącznej wartości 785 mln koron jest współfinansowany z Programu Operacyjnego Sprawiedliwej Transformacji. Prócz tego miasto Karwina przeznaczy 45 mln koron na zagospodarowanie przestrzeni publicznej oraz budowę parkingów.

– Nowe urządzenie jest w stanie pokryć około jednej piątej naszego obecnego zużycia. Po zakończeniu likwidacji kopalni, kiedy energochłonność znacząco spadnie, energia ta pokryje całe zapotrzebowanie OKD, a nadwyżkę będziemy mogli dostarczać innym odbiorcom. Ponadto skojarzona produkcja energii elektrycznej i ciepła ma wyższą skuteczność i niższe emisje dwutlenku węgla w porównaniu z oddzielną produkcją – wyjaśnił Maršálek.

W przetargu spółka OKD wybrała blok austriackiej firmy Jenbacher o wartości 23 mln koron. Do Stonawy zostanie dostarczony w czerwcu. Projekt realizowany jest w systemie „pod klucz”. OKD ma już przygotowane fundamente na terenie kopalni i zainstalowała stację transformatorową. Wydobycie węgla kamiennego na Kopalni ČSM zakończyło się 31 stycznia br. (dc)

Prąd i ciepło z gazu kopalnianego

• Opustoszałe podziemie Kopalni ČSM w Stonawie. Fot. OKD

Spółka OKD przygotowuje się do instalacji nowej jednostki kogeneracyjnej na terenie Kopalni ČSM-Północ w Stonawie. Od jesieni będzie produkowała energię elektryczną i ciepło z gazu kopalnianego.

– Gaz kopalniany, który uwalnia się z podziemia podczas eksploatacji węgla i będzie wydobywał się z kopalni długo po jej zakończeniu, zawiera ponad 40 proc. metanu nadającego się do wykorzystania w celach energetycznych. Zamiast go tylko odprowadzać lub spalać bez dalszego zastosowania, wykorzystamy go jako paliwo do produkcji energii elektrycznej i ciepła, oszczędzając w ten sposób znaczne środki na jego zakup – powiedział Václav Maršálek, kierownik Działu Energetyki i Administracji, odpowiadający za projekt jednostki kogeneracyjnej.

– Nowe urządzenie jest w stanie pokryć około jednej piątej naszego obecnego zużycia. Po zakończeniu likwidacji kopalni, kiedy energochłonność znacząco spadnie, energia ta pokryje całe zapotrzebowanie OKD, a nadwyżkę będziemy mogli dostarczać innym odbiorcom. Ponadto skojarzona produkcja energii elektrycznej i ciepła ma wyższą skuteczność i niższe emisje dwutlenku węgla w porównaniu z oddzielną produkcją – wyjaśnił Maršálek.

W przetargu spółka OKD wybrała blok austriackiej firmy Jenbacher o wartości 23 mln koron. Do Stonawy zostanie dostarczony w czerwcu. Projekt realizowany jest w systemie „pod klucz”. OKD ma już przygotowane fundamente na terenie kopalni i zainstalowała stację transformatorową. Wydobycie węgla kamiennego na Kopalni ČSM zakończyło się 31 stycznia br. (dc)

W przetargu spółka OKD wybrała blok austriackiej firmy Jenbacher o wartości 23 mln koron. Do Stonawy zostanie dostarczony w czerwcu. Projekt realizowany jest w systemie „pod klucz”. OKD ma już przygotowane fundamente na terenie kopalni i zainstalowała stację transformatorową. Wydobycie węgla kamiennego na Kopalni ČSM zakończyło się 31 stycznia br. (dc)

Utrudnienia w komunikacji miejskiej

• Plac Republiki w Ostrawie przed remontem. Fot. ARC miasto

Do 14 kwietnia ruch tramwajowy na Placu Republiki w Ostrawie jest tymczasowo zawieszony. W kierunku ze śródmieścia i do śródmieścia zamiast tramwajów będą kursowały autobusy zastępcze.

Powodem zamknięcia jest planowana realizacja nawierzchni asfaltowej w związku z pracami związanymi z przebudową placu. W pierwszych dniach kursowania komunikacji zastępczej na przystankach przesiadkowych Don Bosco i Elektra byli obecni informatorzy służący pasażerom rządu.

Linie nr 1, 2, 4, 8, 10, 12, 13 i 18 w kierunku centrum miasta będą kończyć bieg na przystanku Don

Bosco, skąd zostanie wprowadzona zastępcza linia autobusowa NAD-X na trasie Don Bosco – Karolina – Elektra (w nocy aż do Dworca Głównego) i z powrotem. Szczegóły na stronie internetowej dpo.cz/namrep.

Powodem zamknięcia jest planowana realizacja nawierzchni asfaltowej w związku z pracami związanymi z przebudową placu. W pierwszych dniach kursowania komunikacji zastępczej na przystankach przesiadkowych Don Bosco i Elektra byli obecni informatorzy służący pasażerom rządu.

Linie nr 1, 2, 4, 8, 10, 12, 13 i 18 w kierunku centrum miasta będą kończyć bieg na przystanku Don

DZIEJE SIĘ W REGIONIE

KARWINA

W sali kinowej Biblioteki Regionalnej odbyło się pierwsze spotkanie w ramach kampanii pn. „Karwina widzi was”. Projekt ma na celu przekonanie najstarszej generacji mieszkańców o tym, że w życiu miasta nadal zajmuje ważne miejsce, skłonienie jej do większej aktywności, a także przybliżenie oferty pomocy socjalnej – materialnej i niematerialnej, z jakiej może korzystać w trudnych sytuacjach życiowych. Program kampanii realizowany jest przez Wydział Socjalny magistratu przy współpracy z Wydziałem Handlu i Przedsiębiorczości Uniwersytetu Śląskiego, Usługami Socjalnymi miasta oraz Senior Pointem Biblioteki Regionalnej. (sch)

W tym roku nietypowo wejście na skipową wieżę wyciągową dawnej kopalni Franciszek będzie możliwe już wiosną. W sobotę 18 bm. w godz. 10.30-16.30 odwiedzający będą mogli wspiąć się po 450 schodach aż na dach wieży. Osoby chcące skorzystać z windy powinny dokonać rezerwacji pod nr. tel. 596 425 515 lub e-mailowo: prumzona.frantisek@hornsucha.cz. Wejście z 9. piętra na dach możliwe jest jednak tylko po schodach. Nowością będzie wystawa artefaktów i święta w godz. 10.00-15.00. Natomiast już jutro odbędzie się tutaj pierwsze spotkanie z tegorocznego

cyklu prelekcji historycznych. Poświęcone zostaną tematowi cesarsko-królewskiego pułku pieszego nr 20 Kaunitz-Rietberg, którego żołnierze odbywali służbę m.in. na miejscowych fortyfikacjach. (sch)

SUCHA GÓRNA

W tym roku nietypowo wejście na skipową wieżę wyciągową dawnej kopalni Franciszek będzie możliwe już wiosną. W sobotę 18 bm. w godz. 10.30-16.30 odwiedzający będą mogli wspiąć się po 450 schodach aż na dach wieży. Osoby chcące skorzystać z windy powinny dokonać rezerwacji pod nr. tel. 596 425 515 lub e-mailowo: prumzona.frantisek@hornsucha.cz. Wejście z 9. piętra na dach możliwe jest jednak tylko po schodach. Nowością będzie wystawa artefaktów i święta w godz. 10.00-15.00. Natomiast już jutro odbędzie się tutaj pierwsze spotkanie z tegorocznego

Wspieranie otrzymały oba koła PZKO oraz amatorski Teatr im. Jerzego Cienciąły. MK PZKO w Wędryni ma dzięki temu do swojej dyspozycji 350 tys. koron, które przeznaczy m.in. na działalność, przygotowanie kolejnego etapu remontu „Czytelni” oraz uporządkowanie terenów wokół budynku. MK PZKO na Zaolziu przyznano 100 tys. koron na organizację imprez kulturalnych oraz utrzymanie i naprawy Domu PZKO. Środki, które otrzymał teatr w wys. 180 tys. koron, mają zostać wykorzystane na przygotowanie nowego spektaklu, udział w festiwalach i wymianę techniki audio. (sch)

Gmina przyznała dotację miejscowym PZKO-wcom. Wspieranie otrzymały oba koła PZKO oraz amatorski Teatr im. Jerzego Cienciąły. MK PZKO w Wędryni ma dzięki temu do swojej dyspozycji 350 tys. koron, które przeznaczy m.in. na działalność, przygotowanie kolejnego etapu remontu „Czytelni” oraz uporządkowanie terenów wokół budynku. MK PZKO na Zaolziu przyznano 100 tys. koron na organizację imprez kulturalnych oraz utrzymanie i naprawy Domu PZKO. Środki, które otrzymał teatr w wys. 180 tys. koron, mają zostać wykorzystane na przygotowanie nowego spektaklu, udział w festiwalach i wymianę techniki audio. (sch)

6,4

miliona osób odwiedziło w Polsce wystawy zorganizowane w 2025 roku – poinformował we wtorek Główny Urząd Statystyczny. To wzrost o 9 procent. Według danych GUS galerie sztuki w 2025 roku zorganizowały 4172 wystawy (więcej 0,8 proc. niż w roku poprzednim), w tym 268 wystaw plenerowych. Wystaw krajowych było 3785, w tym 230 plenerowych, natomiast wystaw międzynarodowych odbyło się 244, w tym 28 plenerowych. Spośród wszystkich zwiedzających (6,4 mln) 53 proc. stanowiły osoby, które obejrzały wystawy w przestrzeni galerii, a 47 proc. to zwiedzający wystawy plenerowe. (kfm)

Latem dworzec będzie nieczynny

Szykuje się poważny remont trzynieckiego dworca autobusowego. Latem przejdzie on modernizację, która wyraźnie poprawi jego wizerunek, a pasażerom i przewoźnikom zapewni wyższy poziom bezpieczeństwa i komfortu. Inwestycja o wartości 52 milionów koron ma zostać sfinalizowana do końca wakacji.

Główne prace budowlane rozpoczną się w czerwcu i potrwać mniej więcej do końca sierpnia. Jedną z najbardziej widocznych zmian będzie nowe zadaszenie peronów. Obecną konstrukcję zastąpią nowoczesne wiaty łączące stal i przezroczyste szkło klejone z matowym nadrukiem. Zapewnią one lepszą ochronę przed deszczem i słońcem, a jednocześnie nadadzą przestrzeni nowoczesny wygląd. Pod wiatami powstaną nowe oświetlenie oraz miejsce na przyszłe elektroniczne tablice informacyjne z aktualnymi odjazdami. Cały teren zostanie oświetlony energooszczędnymi lampami LED.

Remont obejmie także przestrzeń pomiędzy poszczególnymi przystankami. Położona zostanie nowa nawierzchnia asfaltowa, zmodernizowane będą perony oraz zaprowadzone skuteczny system odwodnienia. Projekt uwzględni również

• Dworzec autobusowy w Trzyciuku czeka modernizacja. Fot. mat. prasowe Miasta Trzyciuka

potrzeby osób o ograniczonej mobilności oraz niedowidzących poprzez instalację elementów dotykowych, linii prowadzących oraz kontrastowe oznakowanie.

Modernizacja będzie wymagała całkowitego zamknięcia dworca. W czasie prac budowlanych nie będzie możliwy wjazd na teren obiektu. Tymczasowe przystanki dla wsiadania i wysiadania pasażerów będą się znajdować na Placu Miru oraz przy ulicy Havlíčkové, gdzie powstaną prowizoryczny dworzec.

– Od początku przy współpracy z przewoźnikami tak przygotow-

waliśmy projekt, żeby zakłócenia ruchu były minimalne. Dlatego też modernizację dworca zaplanowaliśmy na miesiąc wakacyjny, kiedy natężenie ruchu jest tradycyjnie mniejsze – mówi zastępca prezenta miasta Trzyciuka Ivo Kantor, dodając, że pasażerowie będą na bieżąco informowani o wszystkich zmianach m.in. za pośrednictwem miejskich kanałów komunikacyjnych.

Od września z gruntu odnowiony dworzec ma ponownie w pełni służyć podróżnym. (sch)

Dużo atrakcji na Borku

Możliwość otrzymania nowych sadzonek, praktyczne wskazówki dotyczące pielęgnacji młodych drzew i dojrzałych krzewów, regionalne przysmaki i warsztaty dla dzieci – takie atrakcje czekają na gości 1 maja na rozpoczęcie trzeciego sezonu turystycznego zabytkowych, drewnianych budynków na Borku w Trzyńcu.

Łukasz Klimaniec

Znajdujące się na Borku drewniane domy z 1878 roku, które przeszły staranną rekonstrukcję pod nadzorem konserwatora zabytków, od chwili, gdy zostały udośćpnie do zwiedzania, cieszą się dużą popularnością. Jej kulminacją jest dzień otwarty inauguracyjny sezon turystyczny. W tym roku taki zaplanowano w piątek 1 maja.

– W tym skansenie można zajrzeć do codziennego życia naszych prabab i pradziadków, przypomnieć sobie domy dziadków, a może nawet wspominać własne dzieciństwo – zachęcają organizatorzy wydarzenia podkreślając przy tym, że od tego roku skansen na Borku jest częścią Technotras, która zaprasza do odwiedzenia ciekawych miejsc w województwie morawsko-śląskim.

Inauguracja sezonu turystycznego na Borku zapowiada się wyjątkowo atrakcyjnie. Częścią wydarzenia będzie SWAP, czyli wymiana, roślin i sadzonek. Przynosząc swoje sadzonki lub rośliny doniczkowe będzie można wymienić je na inne. Sadzonki można przynieść dzień wcześniej 30 kwietnia w godzinach 15.00-17.00 lub w dniu wydarzenia najpóźniej do godziny 14.00. Inną z atrakcji będzie spacer ze specjalistą z firmy ogrodniczej Zahrady Paw, który doradzi, jak prawidłowo pielęgnować młode drzewka i dojrzałe drzewa oraz krzewy. Ciekawie zapowiada się także część poświęcona pszczelarstwu i kreatywne warsztaty dla dzieci. Wydarzenie na Borku w piątek 1 maja potrwa od 10.00 do 17.00.

• W skansenie na Borku można zajrzeć do codziennego życia naszych prabab i pradziadków.

Fot. NORBERT DĄBKOWSKI

Znów zabrzmiały cieszyńskie pieśni

Pielęgnowanie tradycji śpiewaczego naszego regionu poprzez odnajdywanie i upowszechnianie nieznanych dotąd pieśni ludowych z udziałem dzieci i młodzieży, to główny cel organizowanych od 30 lat Przeglądów Cieszyńskiej Pieśni Ludowej. W środę 15 bm. odbędzie się zaofiarowany finał tej cieszącej się niegasnącą popularnością imprezy.

Posłuchać solistów, duetów, zespołów wokalnych, wokalo-instrumentalnych i chórów śpiewających a'capella w wieku od przedszkola do szkół średnich będzie można w Miejskim Ośrodku Kultury „Strzel-

nica” w Czeskim Cieszyńsku już od godz. 9.00. Przegląd jest imprezą otwartą i udział rodziców, dziadków oraz wszystkich miłośników cieszyńskich „pieśnierek” jest w niej przez organizatorów – Polskie Towarzystwo Artystyczne „Ars Musica” i Centrum Pedagogiczne dla Polskiego Szkolnictwa Narodowego w Czeskim Cieszyńsku – mile widziany.

Przegląd Cieszyńskiej Pieśni Ludowej rozpoczyna się co roku od eliminacji szkolnych. Na ich podstawie zostali wyłonieni uczestnicy zaofiarowanego finału, którzy wystąpią w środę w „Strzelnicy”.

– Repertuar ukierunkowany jest wyłącznie na piosenki regionu Śląska Cieszyńskiego – zastrzegają organizatorzy w regulaminie konkursu. O przyznanych miejscach i wyróżnieniach zdecydować więc m.in. takie kryteria, jak intonacja, frazowanie, interpretacja, dynamika, emisja głosu, dostosowanie repertuaru do wieku uczestnika, ogólne wrażenie, a także unikatowość piosenki, czystość gwary oraz kompletność stroju.

Uczestnicy wykonują swoje utwory bez nagłośnienia i podkładów dźwiękowych.

• Uczestnicy przeglądu występują przed jury i publicznością. Zdjęcie z ub. edycji. Fot. NORBERT DĄBKOWSKI

Deska Szczepana Sikory w Jabłonkowie

Malowidło przedstawiające byłego burmistrza Jabłonkowa Szczepana Sikorę, syna Adama Sikory, autora popularnych kantyczek, powstaje na stodole przy ul. Białej 1036 w Jabłonkowie. Jego twórcą jest Arkadiusz Andrejkow, artysta malarz, który na Zaolziu namalował już deska Marii „Chraścinki” Suszkowej w Piosku oraz Adama Ćmiela w Bukowcu. Oficjalną prezentację deska zaplanowano jutro o 15.00.

Deska na Zaolziu przedstawiająca osoby ważne dla lokalnych społeczności to inicjatywa kapeli „Lipka” realizowana przy współpracy z Kongresem Polaków w RC. Gdy w maju ubiegłego roku w Bukowcu został zaprezentowany deska z wizerunkiem Adama Ćmiela, Chrystiana Heczko z kapeli „Lipka” zapowiedział, że mają już pomysły na kolejne malowidła na Zaolziu – od Bukowca po Bogumin. Wybór kolejnej lokalizacji padł na Jabłonków, który ma bogatą tradycję wyróżniającą się m.in. strojem jackowskim, galowym ubiorem

miejscowej społeczności podkreślającym godność i przywiązanie do tradycji. Właśnie taki strój ma na sobie uwieczniony na fotografii Szczepan Sikora, charyzmatyczna postać Jabłonkowa, były burmistrz tego miasta, który będzie widniał na ścianie stodoly przy ul. Białej 1036. W jackowskim stroju wyruszył w 1934 roku do Warszawy, reprezentując tam jabłonkowskich Polaków na Zjeździe Polaków z Zagranicy.

– Szczepan Sikora cieszył się ogromnym zaufaniem społecznym, łączył ludzi i był nietuzinkową postacią nie tylko Jabłonkowa, ale i całego regionu – wyjaśnia Chrystian Heczko.

Szczepan Sikora urodził się 26 grudnia 1865 roku (w dzień św. Szczepana) w Jabłonkowie jako syn Adama Sikory, tkacza i autora kantyczek oraz Anny z domu Płoszek. Z rodzinnego domu wyniósł głębokie zamiłowanie do służby społecznej. W Wiedniu wyuczył się fachu rzemieślniczego – śiodlarstwa i rymarstwa. Po powrocie z obowiązkowej służby wojskowej stał się filarem życia społecznego w Ja-

blonkowie. Był wybitnym mistrzem rymarskim oraz właścicielem reprezentacyjnej kamienicy (nr 135). Przez 21 lat aktywnie działał w zarządzie lokalnego oddziału Towarzystwa Oszczędności i Zaliczek oraz Kasy Raiffeisena. Angażował się w budowanie polskiego życia kulturalnego w Jabłonkowie poprzez pracę w Czytelni Katolicko-Ludowej. Był członkiem Związku Śląskich Katolików, działał także w jabłonkowskiej straży pożarnej. Pełnił funkcję sędziego i rzeczoznawcy, co przysporzyło mu wiele szacunku. Był radnym Rady Miejskiej, prezesem „Czytelni”, założycielem Polskiego Związku Zawodowego Robotników Chrześcijańskich oraz Spółki Spożywczej.

W 1908 roku z okazji jubileuszu 60-lecia panowania cesarza Franciszka Józefa zorganizował wyjazd grupy Jacków w galowych strojach i Banderii Konnej do Wiednia. W 1914 roku objął urząd komisarza aprowizacji żywności dla ludności w czasie wojny, a po jej zakończeniu w 1920 roku został wybrany burmistrzem Jabłonkowa, pełniąc jednocześnie

• Szczepan Sikora w stroju jackowskim. Fot. mat. Pras.

funkcję przewodniczącego regionalnej komisji plebiscytowej. Jako filantrop, chcąc zadbać o pamięć tragicznych losów współobywateli, podarował pod budowę pomnika ofiar I wojny światowej, a pod koniec swego życia poświęcił się przeróbce zabudowań starego klasztoru na mieszkania. Umarł w wieku 71 lat na skutek krwotoku mózgowego w szpitalu w Jabłonkowie. Został pochowany 13 czerwca 1936 roku z honorami na miejscowym cmentarzu.

(klm)

Magnolie, cudowne magnolie

Pięknie zakwitły i cieszą oko tych, którzy mają je w swoich ogrodach, jak i tych, którzy przechodzą obok zerkając z zachwytem na różowo-białe płatki. Magnolie, bo o nich mowa, to wiosenna wizytówka Śląska Cieszyńskiego, która w Cieszyńsku ma już swoją renomę. W Wielką Sobotę odbył się drugi tegoroczny spacer śladami kwitnących magnolii.

• Spacer Szlakiem Kwitnących Magnolii, jaki miał miejsce w Wielką Sobotę, spotkał się z dużym zainteresowaniem mieszkańców i turystów. Fot. Muzeum Śląska Cieszyńskiego

Łukasz Klimaniec

Niech no tylko zakwitną magnolie! – chce się zanuż przebrnąć szlagier z repertuaru Haliny Kunickiej („Niech no tylko zakwitną jablonie”, słowa Jerzy Afanasjew, dyrektorka Muzeum uzupełniała całość tem historycznym. Bohaterami opowieści byli ci, którzy sędził magnolie przy swoich willach na Materówce – dzielnicy Cieszyńska stworzonej na przełomie XIX i XX wieku przez Alfonsa Mattered, który sfinansował budowę w tej części miasta 15 kamienic i trzech willi – ale także ci, którzy patrzyli na te ozdobne drzewa stając się pretekstem do wspomnienia o ciekawych, a mniej znanych kartach historii Cieszyńska.

Uczestnicy spaceru słysz m.in. o zachwyście, jaki magnolie budziły w Cieszyńsku w poprzednich stuleciach. Jednym ze śladów takiego

zachwytu jest przytoczony przez Irenę French artykuł w niemieckojęzycznym dzienniku „Silesia” z 18. maja 1884 roku.

– Obecnie krzewiasta magnolia wonna (Magnolia odoratissima lub M. grandiflora), w pełnym rozkwicie, budzi podziw odwiedzających naszą Górę Zamkową. To drzewo, osłonięte od dominujących północnych wiatrów, rośnie tuż na prawo od głównego wejścia, na skraju parku zamkowego – pisze dziennik. Zauważa, że to wciąż bezlistne drzewo jest całkowicie pokryte dużymi, liliokształtymi, żółtawobiałymi, pachnącymi kwiatami i stanowi prawdziwą ozdobę ogrodów rekreacyjnych. Podaje przy tym, że drugi okaz tej magnolii rośnie w Cieszyńsku-Pastwiskach, w ogrodzie ozdobnym Johanna Finka, a trzeci w ogrodzie porucznika Johanna Ungerera.

Magnolie to rodzaj drzew lub krzewów z rodziny magnoliowatych (Magnoliaceae), która obejmuje siedem rodzajów. W Polsce uprawiane są dwa rodzaje – magnolia i tulipanowiec. Do europejskich parków i ogrodów magnolie trafiły w 1698 roku, a w Cieszyńsku pojawiły się prawdopodobnie na przełomie XVIII i XIX w., zapewne dzięki staraniom księdza Leopolda Jana Szersznika, który – zanim uruchomił publiczne muzeum i udostępnił bibliotekę – w roku 1790 zapraszał do swego siedmiohektarowego ogrodu, jaki znajdował się wzdłuż Bobrowki między kościołem św. Trójcy a Bramą Fryszacką. Pośród przetrzonych budowli i urządzeń ogrodu ks. Szersznik posadził setki drzew i krzewów, klasyfikując je jako „krajowe” bądź „zagraniczne”. I o tym ogrodzie również opowiadają Stanisław Kawecki oraz Irena French.

• Kwitnące magnolie cieszą oko i zachwycają. Fot. ŁUKASZ KLIMANIEC

Retrospektywa Roberta Więckiewicza już w majówkę w Cieszyńsku

Robert Więckiewicz – Aktor z nadziei – pod takim hasłem odbędzie się jedyna taka retrospektywa filmów z udziałem znakomitego aktora Roberta Więckiewicza w ramach 28. Przeglądu Filmowego Kino na Granicy. Wydarzenie odbędzie się w dniach 29 kwietnia - 3 maja 2026 roku w Cieszyńsku i Czeskim Cieszyńsku. Trwa sprzedaż festiwalowych akredytacji.

– Kiedy słyszę czasami, że nie ma już w Polsce autorów aktorskich, a ostatni właśnie odchodzą, myślę często o Robertie Więckiewiczu. To dla mnie właśnie autorytet – stwierdza polski dyrektor programowy Kina na Granicy, Łukasz Maciejewski. – Nie miał wcale łatwo, jego droga była trudniejsza, dystans dłuższy. Pierwszą dużą rolę filmową zagrał przeciwko dopiero w „Vincim” Juliusza Machulskiego, dobił wówczas czterdziestki. A jednak mówimy o

jednej z najbardziej spełnionych aktorskich karier w naszym kinie.

Aktor z nadziei

– Z Robertem Więckiewiczem chcieli pracować i pracowali najważniejsi polscy twórcy – Wajda, Holland, Smarzowski, Machulski, Koterski. W filmografii każdego z tych autorów oraz wielu, wielu innych, Więckiewicz zostawił swój trwały ślad. Role, których się nie zapomina – dodaje Łukasz Maciejewski. – Komedija, dramat, komediodramat – nie ma takiego gatunku, stylu filmowego, w którym Więckiewicz nie czułby się pewnie.

– W bohaterze tegorocznej retrospektywy aktorskiej podczas Kina na Granicy podoba mi się także jego stosunek do profesji. Robert Więckiewicz traktuje aktorstwo serio. Nie mizdrzy się, nie rozmnienia na drobne, nie goni za popularnością. Jest artystą w starym stylu. Roz-

• Robert Więckiewicz w filmie „Jak pies z kotem”. Fot. mat. prasowe

mawia z nami swoimi rolami, a nie zamieszaniem wokół własnej osoby. Autorytet – zaznacza Maciejewski.

W ramach retrospektywy pokazane zostaną filmy: „Pół serio”,

„Wszystko będzie dobrze”, „Spokój w duszy”, „Słuby panienskie”, „Babę są jakieś inne”, „Wałęsa. Człowiek z nadziei”, „Pod Mocnym Aniołem”, „Vinci 2” i „Jak pies z kotem”.

Smarzowski, Dziędziel, Bajon i Chyra o Więckiewiczu

Robert Więckiewicz będzie gościem cieszyńskiego Przeglądu. – W wielu pokazach weźmie oczywiście udział sam bohater retrospektywy. Dopełnieniem cyklu będzie rozmowa o Więckiewiczu po seansie filmu „Wszystko będzie dobrze” w reżyserii Tomasza Wiszniewskiego – zapowiada Maciejewski. – Wezmą w niej udział między innymi Filip Bajon, Łukasz Smiat, Wojciech Smarzowski, Marian Dziędziel, Andrzej Chyra, Ireneusz Czop, Tomasz Ziętek, Katarzyna Herman czy Agata Turkot. Formułę master class będzie miało również spotkanie po seansie „Spokój w duszy” w reżyserii Vladimira Balki, głośnego i nagrodzonego, a niemal w Polsce nieznanego słowackiego filmu z 2009 roku z kreacją Roberta Więckiewicza. (r)

E-mail: danuta.chlup@glos.live

Pisząc do nas, podaj swój wiek, klasę i adres szkoły, do której uczęszczasz. Prosimy o nadsyłanie listów o objętości do 2000 znaków ze spacjami.

Po wakacjach będą przedszkolakami

W środę i czwartek odbyły się zapisy do przedszkoli w Czeskim Cieszynie. Przyjrzelśmy się zapisom w placówce przy ul. Moskiewskiej. Na Zaolziu wybór przedszkola często wiąże się z decyzją, w jakim języku ma kształcić się dziecko – po polsku czy po czesku.

• Viktorrek przyszedł do zapisu z mamą (z prawej) i ciocią.

• Maja z chęcią wypróbowała przedszkolną kanapę. Zdjęcia: DANUTA CHLUP

Danuta Chlup

Pierwszym zapisanym dzieckiem w placówce przy ul. Moskiewskiej był dwupółletni Matěj. – Ja jestem Czeską, ale tatuś syna jest Polakiem i dlatego chcieliśmy wybrać polskie przedszkole. Podobają nam się otoczenie, mieszkamy w sąsiedniej ulicy, więc widzę, jak to tu wygląda, spotykamy dzieci na spacerach. Później chcielibyśmy dać syna do polskiej szkoły, dlatego nam zależy, aby nauczył się

obu języków – powiedziała nam mama chłopczyka, Kamila Kumpanowa.

Kolejnym zapisanym dwulatkiem był Viktor Pawera. Przeszedł z mamą i ciocią.

Przedszkola przy Moskiewskiej nie znam, ale znam polską szkołę w Czeskim Cieszynie, chodziłam do niej – zdradziła matka dziecka, Monika Wala-chowa. – To przedszkole mamy najbliższe, dlatego je wybrałyśmy. Mam nadzieję, że Viktorrek się przyzwyczai, bo na razie jest ze mną cały czas w domu – mówiła, uśmiechając dodając otuchy nieco onieśmionemu chłopczykowi.

Pierwszą zapisaną dziewczynką była Maja. Jej matka pochodzi z Polski, ojciec jest Polakiem z Zaolzia.

– Starsze dzieci chodzą do przedszkola w Polsce, to jest pierwsze, które idziemy tu zapisywać – przyznała pani Joanna Wolna. – Przedszkole jest dwujęzyczne i myślę, że maluszki będą tu miały fajną opiekę. No i przede wszystkim ważną jest odległość, mieszkamy blisko.

Maja najpierw nieufnie rozglądała się wokół siebie, lecz szybko przekonała się do nowego środowiska i aż się rwała, aby pobiegać po przedszkolu. Z chęcią zapoznawała się z zabawkami w sali maluchów

i z jednym ze swoich przyszłych kolegów.

– W tym roku możemy przyjąć 12 dzieci, bo dwunastka odchodzi nam do szkoły. W sumie mamy 55 miejsc dla dzieci – poinformowała nas kierowniczka przedszkola Beata Wantulok. – Mamy grupę maluszków – „Pszczółki”, średniaków – „Motylki” i grupę najstarszą – „Biedronki”. Urządzamy wiele spotkań z rodzicami, bywają warsztaty, organizujemy duże bale dla dzieci na „Strzelnicy”. Mamy swój ogród, w nim urządzamy festyny. Jest dużo zajęć tematycznych, współpracujemy z różnymi placówkami, na przykład z biblioteką, Ośrodkiem Czasu Wolnego „Amos”

Zapisy do przedszkoli na rok szkolny 2026/2027 odbywają się w Republice Czeskiej w okresie od 15 marca do 15 kwietnia. Konkretnie terminy ustalają poszczególne placówki w porozumieniu z organem zaopieczniającym. Obowiązkowo muszą zostać zapisane dzieci, które nie uczęszczały dotąd do przedszkola, a przed rozpoczęciem roku szkolnego skończy 5. rok życia. Do przedszkoli mogą zostać przyjęte także dzieci poniżej 3 lat, lecz pierwszeństwo mają dzieci trzyletnie i starsze, zamieszkałe w rejonie danego przedszkola.

czy też muzeum – przedstawiła pokrótce placówkę znajdującą się nad Olzą.

Człowiek, jak widzi go młodzież

• Uczestniczące w wernisżu gimnazjalne artystki.

Beata Schönwald

Gimnazjalne plastyczne „Przenikanie” od lat było związane z Białą Galerią Teatru Cieszyńskiego.

Rok temu, z uwagi na remont tego budynku, miało swoją premierę na „Strychu”.

W tym roku poddasze „Strzelnicy” gości je ponownie. – Na chwilę obecną nie ma w Teatrze Cieszyńskim przestrzeni do organizowania wystaw, a szkoda. Cieszyński stracił dość cenne miejsce do prezentowania różnego rodzaju dorobku artystycznego. Z drugiej strony trzeba przyznać, że „Strych” ma swój

klimat – stwierdził pomysłodawca i organizator „Przenikania”, nauczyciel wychowania plastycznego w Polskim Gimnazjum w Czeskim Cieszynie Władysław Kubiś.

W tym roku wystawie przewodniczył temat Człowiek – szeroki, ale też „dość niebezpieczny”, jak zauważył pedagog. – Niebezpieczny z tego względu, bo nie wiadomo, jak go ugryźć, z której strony na niego popatrzeć – przekonywał.

Artyści, zarówno ci wywodzący się z szeregów uczniowskich, jak i goście absolwenci gimnazjum, „ugryźli” go w różny sposób tak pod względem techniki, jak i treści. Na wystawie znalazły się bowiem prace począwszy od klasycznego rysunku studyjnego, przez rysunek ilustracyjny, akryl, aż po obiekty, asamblaże i instalacje.

– To nie był trudny temat. Wręcz przeciwnie, ponieważ był bardzo ogólny, człowiek mógł się zastanowić nad jakąkolwiek dziedziną, nad rzeczami, które zrobił dobrze lub źle, na tym, co go z czymś łączy lub dzieli. W swojej pracy chciałam podkreślić, że w kwestii człowieka w moim życiu najważniejszą postacią jest Pan Jezus. I chociaż sami jesteśmy – jak mówi Biblia – tylko prochem, to Bóg daje nam wartość, dzięki której stajemy się ludźmi – wyjaśniła „Głosowi” trzecioklasista Elżbieta Bień. Jezus jako Syn Człowieczy, ale też Bóg ukrzyżowany, stał się centralną postacią również obrazu namalowanego przez Miriam Liształnową.

Pierwszoklasistka Anna Jiravská przygotowała na wystawę dwie pra-

• Praca Danieli Čudkové pokazuje, jakie ślady człowiek pozostawia po sobie w przyrodzie.

• Anna Jiravská wystawia dwie prace. Zdjęcia: BEATA SCHÖNWALD

Niemal po sąsiedzku, w Galerii „Strych” Miejskiego Ośrodka Kultury „Strzelnica” w Czeskim Cieszynie trwa wystawa prac młodych twórców Polskiego Gimnazjum im. Juliusza Słowackiego w Czeskim Cieszynie pn. „Przenikanie”. Tematem tegorocznej 17. edycji jest Człowiek. W środę po południu odbył się jej wernisaż.

– Pierwsza pokazuje, że chociaż człowiek się zmienia, starzeje i czas go „mieli”, to wokół niego pozostaje wszystko takie same. Drugi obraz jest trochę przekorny, bo często słyszałam, że aby być człowiekiem, trzeba mieć serce. A namalowana przeze mnie postać ma serce, ale nie jest człowiekiem – wyjaśniła skądinąd utalentowana recytatorka i laureatka kilku nagród. – Malowanie daje mi o wiele większe pole do popisu niż recytowanie. Kocham to robić. Przez jakiś czas myślałam nawet o szkole artystycznej – przyznała.

Z kolei Daniela Čudková postanowiła zwrócić uwagę na ślady, jakie człowiek zostawia po sobie w środowisku naturalnym. W podłożu pokryte warstwą suchych, jesiennych liści wkomponowała śmieci, na

które można natrafić, spacerując po parku lub lesie. – Kiedy wpadłam na ten pomysł, była akurat zima. Liście wydobywałam więc spod śniegu, a potem je w domu suszyłam – zdradziła drugoklasistka. Jak zauważyła, dzięki tak obszernemu tematowi jak Człowiek, uczestnicy „Przenikania” mają dużą dowolność, co pokazuje różnorodność prac.

W tegorocznej odsłonie „Przenikania” prezentuje swoją twórczość 15 uczniów Polskiego Gimnazjum oraz 3 gości, absolwentów tej placówki. Jak zauważył bowiem Władysław Kubiś podczas środowowej wernisażu, pokazywanie prac gościnnych twórców jest jednym z możliwości kierunków rozwoju tego projektu. Te tegoroczne można oglądać do 24 bm.

GŁOSIKOWA KORESPONDENCJA

Wielkanocny zajacek na czterech łapach

• Wspólne zdjęcie z psem – „zajaczkiem wielkanocnym”.

Przedświąteczne zajęcia w młodszym oddziale bystrzyckiej świetlicy szkolnej były wyjątkowe – dzieci odwiedził golden retriever Dino. Tym razem wcielił się w rolę wielkanocnego zajaczka.

Już od pierwszych chwil obecność „złotego” psa wzbudziła ogromne zainteresowanie i radość wśród dzieci. Jego łagodne usposobienie, przyjazne spojrzenie oraz spokojne zachowanie sprawiły, że nawet bardziej nieśmiałe dzieci

szybko przełamały obawy i z entuzjazmem włączyły się do zajęć. W świątecznej atmosferze pies – „zajaczek” – towarzyszył dzieciom podczas zabaw, pomagając im odnaleźć ukryte niespodzianki oraz zachęcając do wspólnej aktywności.

Dogoterapia w takiej formie przynosi wiele pozytywnych efektów. Dzieci uczą się empatii, odpowiedzialności oraz delikatności w kontakcie ze zwierzęciem. Bezpośredni kontakt z psem działa również wy-

ciszająco, redukuje stres i poprawia nastrój. W trakcie zajęć można było zauważyć, jak dzieci spontanicznie okazują radość, śmieją się i współpracują ze sobą, co sprzyja budowaniu relacji rówieśniczych.

Szczególnie cenne były momenty, kiedy dzieci mogły pogłaskać psa, wydać mu proste komendy czy wspólnie z nim uczestniczyć w zabawach ruchowych. Połączenie dogoterapii z tematyką świąteczną stworzyło niepowtarzalną atmosferę – pełną ciepła, uśmiechu i pozytywnych emocji. Dzieci z pewnością na długo zapamiętają wizytę „wielkanocnego zajaczka” na czterech łapach.

Właścicielka psa, Janina Opluštowa – emerytowana dyrektorka przedszkola – chętnie odpowiadała na wszelkie pytania dzieci dotyczące opieki nad Dinem, jego karmy, spacerów i treningów. Dzieci podziwiała obroźki psa z bursztynów, chroniącą przed kleszczami i pchłami. Dowiedziały się, że pochodzi ona z polskiego morza.

Andrea Oplušt, nauczycielka PSP im. S. Hadyny w Bystrzycy

Nauczyciele cieszyli się swoim świętem

Dzień Nauczyciela w PSP w Suchej Górnej świętowaliśmy wspólnie z obecnymi nauczycielami, pracownikami szkoły oraz z tymi, którzy przed laty byli częścią naszej placówki i nadal chętnie do niej wracają.

W szkolnej auli przygotowaliśmy program artystyczny, w którym zaprezentowali się nasi uczniowie. Na scenie pojawiły się scenki gwarowe, recytacje, śpiew chóralny, występy solowe i duety, a także pokaz mażorettek. Nie zabrakło również przedszkolaków, które jak

zawsze wniosły do programu dużo radości i spontaniczności. Finałem spotkania był występ skrzypcowy.

Cała uroczystość miała ciepły, serdeczny charakter i była okazją do wspólnego przeżywania szkolnego święta w gronie osób, które są z naszą szkołą związane dziś lub były związane z nią w przeszłości. To właśnie takie spotkania pokazują, jak ważne są relacje, pamięć i wspólnota budowana przez lata.

Grono Pedagogiczne PSP w Suchej Górnej

Egzaminy wstępne już ruszyły

Testem z języka polskiego rozpoczęły się w czwartek rano w Polskim Gimnazjum im. Juliusza Słowackiego w Czeskim Cieszynie egzaminy wstępne do szkół średnich. Na pierwszy termin zostali zaproszeni uczniowie z polskich podstawówek w Bystrzycy, Czeskim Cieszynie i Jablonkowie. Kandydaci z pozostałych placówek stawiają się na egzaminie w najbliższy wtorek.

60-minutowy test miał za zadanie sprawdzenie umiejętności rozumienia tekstu ze słuchu, poprawności gramatycznej, rozumienia tekstu pisanego i pisania. Jak co roku opracowany został specjalnie dla gimnazjum przez Centrum Pedagogiczne dla Polskiego Szkolnictwa Narodowościowego w Czeskim Cieszynie.

W Tobiaszu Cachelu ze Szkoły Podstawowej im. Stanisława Hadyny w Bystrzycy egzamin z języka

polskiego budził najmniej obaw. – Co do trudności na drugim miejscu stawiam język czeski, a potem matematykę – przyznał. Polskie Gimnazjum wpisał w zgłoszeniu do szkół średnich na pierwszym miejscu, na kolejnych pozycjach dwie szkoły zdrowotne. – Myślę, że to najlepsza szkoła dla mnie. Chciałbym pójść na studia, ale jeszcze nie wiem jakie. Gimnazjum da mi czas do namysłu – zauważył.

Zofia Konderla z Polskiej Szkoły Podstawowej w Czeskim Cieszynie jest tego samego zdania, że Polskie Gimnazjum, to najlepszy wybór. – To jest jedyna szkoła z polskim językiem nauczania w Czechach, a nie chciałam iść do Polski. Z drugiej strony zmiana polskiej szkoły na czeską też byłaby za duża, więc to gimnazjum idealnie wpisuje się w moje oczekiwania. Jeszcze nie wiem, jaki chciałabym wybrać pro-

fil, więc jej ogólny charakter również mi pasuje – stwierdziła. Chociaż dński język wykładowy uważa za kluczowy w swojej dalszej edukacji, przyznała, że woli matematykę i język czeski. – Ale na polski się uczyłam, jestem przygotowana, więc myślę, że powinno pójść dobrze – dodała.

Matematykę i język czeski Zosia będzie zdawać już dzisiaj, a po raz drugi w poniedziałek. W tych dniach odbywają się bowiem w całej RC przygotowane przez Cermat jednolite egzaminy wstępne do szkół średnich z tych przedmiotów. Uwzględniony zostanie lepszy wynik. – Jeśli chodzi o język polski, uczniowie mają tylko jedno podejście. To, że egzamin odbywa się w dwóch terminach, wynika z tego, że podzieliliśmy kandydatów na dwie grupy – poinformowała „Głos” dyrektorka Polskiego

• W czwartek w Polskim Gimnazjum dziewięcioklasisci pisali test z języka polskiego. Fot. BEATA SCHÖNWALD

Gimnazjum w Czeskim Cieszynie Maria Jarnot.

Dla tych, którzy nie mogą się stawić w tych dniach na egzaminie, przewidziano terminy zastępcze – dla języka polskiego 24 bm., a dla języka czeskie-

go i matematyki 29 i 30 bm. Dopiero potem się okaże, kto został przyjęty do gimnazjum spośród 116 kandydatów, którzy wpisali tę placówkę w swoich zgłoszeniach na pierwszym, drugim lub trzecim miejscu. (sch)

Żyjemy tu od ponad 600 lat

My, Romowie, żyjemy w Polsce od ponad 600 lat. Chcemy mieć te same prawa, te same obowiązki i możliwość zachowania własnej kultury. Nikt nie każe innym mniejszościom rezygnować z tożsamości – powiedział PAP prezes Stowarzyszenia Romów w Polsce Roman Kwiatkowski. 8 kwietnia obchodzony był Międzynarodowy Dzień Romów.

Polska Agencja Prasowa

Dlaczego Romowie, a nie Cyganie? Przecież ta druga nazwa ma swoje historyczne uzasadnienie.

– Przede wszystkim my nigdy nie byliśmy Cyganami. To nazwa nadana z zewnątrz, obca. Wywodzi się ze średniogreckiego „athinganoi” (czyli Egipcjanie), ale to nie jest nasze własne określenie. My urodziliśmy się jako Romowie i tak o sobie mówimy. Kiedyś rzeczywiście bywało tak, że między sobą używaliśmy słowa „Romowie”, a na zewnątrz nie reagowaliśmy na „Cyganoń”. Starsze pokolenie często się z tym godziło, traktowało to jako coś zastanego. Ale to się zmieniło – i to bardzo wyraźnie. Pamiętam sytuację z Jerzym Ficowskim podczas spotkania w Gorzowie w latach 90. To był autorytet, człowiek ogromnie zasłużony dla naszej kultury. Kiedy jednak zwracał się do nas jako „Cyganoń”, poprosiłem go publicznie, żeby tego nie robił. Podkreśliłem, że nie odbieramy tego jako obrazy, ale chcemy być nazywani tak, jak sami siebie określamy – Romami. Najpierw zareagował emocjonalnie, ale potem przyznał nam rację. Zresztą już wcześniej, po pogromie Romów w Koninie, sam pisał, że używa słowa „Cyganie”, choć wie, że właściwie powinien mówić „Romowie”. To pokazuje moment przejścia – od nazwy narzuconej do własnej tożsamości. Dziś to jest standard – w administracji, instytucjach europejskich, w języku oficjalnym.

Ilu Romów właściwie jest w Polsce? Dane są rozbieżne.

– Bo nikt nas nigdy naprawdę nie policzył. I to nie jest tylko problem Polski, ale całej Europy. Mówi się o 6-12 milionach Romów – to ogromna rozpiętość, która pokazuje skalę niewiedzy. W Polsce przed 1989 rokiem podawano około 20–25 tysięcy. Dziś oficjalnie mówi się o około 200 tysiącach, ale moim zdaniem realnie to ponad 30 tysięcy obywateli. Spisy powszechne są zaniżone, bo wiele osób nie deklaruje swojej tożsamości. I trudno się temu dziwić, jeśli przez lata ta tożsamość była powodem stygmatyzacji.

Sprawdziłam dane dotyczące edukacji. Wynika z nich, że tylko 3-4 proc. Romów ma wykształcenie wyższe, a większość kończy edukację na podstawówce. To prawda?

– Częściowo tak, ale bez kontekstu te liczby są po prostu krzywdzące. Przez dziesięciolecia dzieci romskie były masowo kierowane do szkół specjalnych. I to nie dlatego, że miały jakiegokolwiek deficyty, tylko dlatego, że stosowano wobec nich nieadekwatne testy psychologiczne – niedostosowane kulturowo i językowo. To była systemowa krzywda. Wyobraźmy sobie dziecko, które wychowuje się w innym środowisku językowym, trafia na test skonstruowany dla innej grupy – i na tej podstawie uznaje się, że ma „niedorozwoj”. To absurd. My przeprowadziliśmy badania – z udziałem

niezależnych ekspertów – które pokazały jasno: problemem nie były dzieci, tylko narzędzia diagnostyczne. Dopiero po latach państwo się do tego przyznało. Za czasów minister edukacji Katarzyny Hall klasy romskie zaczęto wygaszać. Dziś sytuacja się poprawia. Mamy studentów, absolwentów uczelni, ludzi nauki. Ale to jest proces długofalowy. Nie da się odrobić dekad zaniedbań w kilka lat.

Wciąż jednak słyszymy o wczesnych małżeństwach i porzucaniu szkoły przez dziewczęta...

– To jest właśnie przykład uproszczenia, które prowadzi do stereotypów. Romanipen to system wartości, ale nie kodeks karny. On niczego nie narzuca w taki sposób, jak się często przedstawia. Można go interpretować – i to się dzieje. To trochę jak z interpretacją religijnych tekstów. Jeśli ktoś przeczyta Torę wybiórczo, może dojść do bardzo różnych wniosków – ale to nie znaczy, że cała społeczność funkcjonuje według jednego, skrajnego odczytania. Dziś młode Romki chcą studiować, pracować, być niezależne. Internet, dostęp do wiedzy, zmiany społeczne – to wszystko działa. Oczywiście, zdarzają się przypadki wczesnych małżeństw. Ale one występują także w innych środowiskach – i nikt nie buduje na tej podstawie obrazu całej grupy.

Mówi pan o zmianie pokoleniowej. Na ile to są obserwacje ogólne, a na ile własne doświadczenie?

– To jest jedno i drugie. Ja to widzę nie tylko jako działacz, ale przede wszystkim jako ojciec. Moje dzieci są najlepszym dowodem na to, jak bardzo zmieniła się rzeczywistość. Wychowywałem je w szacunku do naszej kultury, do Romanipen, ale jednocześnie od początku było dla mnie jasne, że najważniejsza jest edukacja i samodzielność. Najmłodsza córka studiuje na Uniwersytecie Jagiellońskim i to jest dla mnie bardzo ważne. Bo to pokazuje, że młode pokolenie Romów nie chce być zamykane w jednej roli, w jednym temacie. Oni chcą żyć normalnie – rozwijać się, wybierać swoją drogę, nie być definiowani wyłącznie przez pochodzenie. I powiem coś jeszcze: moje dzieci nie potrzebowały żadnych specjalnych programów, żadnych „ułatwień dla Romów”. Potrzebowały normalnych warunków – dostępu do edukacji, spokoju i braku uprzedzeń. Dlatego ja zawsze powtarzam: nie róbcie z nas projekt społeczny. Dajcie nam normalnie żyć, a resztę zrobimy sami.

Bezrobocie wśród Romów bywa bardzo wysokie, w niektórych miejscach sięga nawet 80 proc.

– To prawda, ale trzeba powiedzieć jasno: przyczyny są złożone. Po pierwsze – kwalifikacje. Jeśli ktoś został źle wyedukowany, nie ma narzędzi do wejścia na rynek pracy. Po drugie – stereotypy pracodawców. Nadal funkcjonuje przekonanie, że Rom to ktoś nieprzewidywalny, niekompetentny. To nieprawda, ale

• Prezes Stowarzyszenia Romów w Polsce Roman Kwiatkowski. Fot. ARC, stowarzyszenia

działa. Po trzecie – brak zaufania po obu stronach. Bo stereotypy działają w dwie strony – Romowie też mają swoje wobec większości. Natomiast kluczowe jest coś innego: my chcemy być oceniani jak wszyscy inni – po kompetencjach. Jeśli ktoś ma kwalifikacje, doświadczenie, umiejętności, to powinien dostać pracę. Jeśli ich nie ma – powinien je zdobyć. Ale pochodzenie etniczne nie może być ani przeszkodą, ani przywilejem.

Społeczność romska nie jest jednolita. Jak się podziela?

– Jak w każdej społeczności. Mamy konserwatystów, liberałów, osoby nie tylko jako działacz, ale przede wszystkim jako ojciec. Moje dzieci są najlepszym dowodem na to, jak bardzo zmieniła się rzeczywistość. Wychowywałem je w szacunku do naszej kultury, do Romanipen, ale jednocześnie od początku było dla mnie jasne, że najważniejsza jest edukacja i samodzielność. Najmłodsza córka studiuje na Uniwersytecie Jagiellońskim i to jest dla mnie bardzo ważne. Bo to pokazuje, że młode pokolenie Romów nie chce być zamykane w jednej roli, w jednym temacie. Oni chcą żyć normalnie – rozwijać się, wybierać swoją drogę, nie być definiowani wyłącznie przez pochodzenie. I powiem coś jeszcze: moje dzieci nie potrzebowały żadnych specjalnych programów, żadnych „ułatwień dla Romów”. Potrzebowały normalnych warunków – dostępu do edukacji, spokoju i braku uprzedzeń. Dlatego ja zawsze powtarzam: nie róbcie z nas projekt społeczny. Dajcie nam normalnie żyć, a resztę zrobimy sami.

Dlaczego tak ostro reaguje pan na podawanie narodowości sprawców przestępstw?

– Bo to jest początek stygmatyzacji. Jeśli ktoś popełnia przestępstwo, odpowiada jako jednostka. Podawanie przez media jego pochodzenia etnicznego powoduje, że odpowiedzialność przenosi się na całą społeczność. A historia pokazuje, dokąd to prowadzi. Dziwnym trafem nigdy nie podaje się narodowości w przypadku popełnienia przestępstwa przez obywatela polskiego, ale innej niż romska narodowości. Przypominam, że ustawa z 6 stycznia 2005 r. o mniejszościach narodowych i etnicznych oraz o języku regionalnym wymienia 13 mniejszości narodowych i etnicznych. Nie jest to przypadek. Zareagowała na to Rada Etyki Mediów, wydając specjalne oświadczenie.

A różnice ekonomiczne? Np. wśród Romów podkarpackich jest większa bieda.

– To wynika głównie z historii. Tam żyje głównie grupa Bergitka Roma, która przez dziesięciolecia funkcjonowała inaczej, np. jako robotnicy w systemie państwowym. Kiedy ten system upadł, zostali bez zaplecza. Inni

bardziej mobilni – potrafiliby się szybciej dostosować. Ale dziś te różnice się zaciera. Coraz więcej osób zdobywa wykształcenie, podejmuje pracę, prowadzi działalność gospodarczą.

PRL i przymusowe osiedlenia Romów – to była opresja?

– Tak, choć trzeba powiedzieć uczciwie – w Polsce było łagodniej niż w innych krajach bloku wschodniego, gdzie stosowano brutalne metody, łącznie z więzieniami i konfiskatą majątku. Ale to nadal była ingerencja w sposób życia. Pamiętam to z dzieciństwa: kontrole, spisy, przymusowe działania administracyjne. Całe rodziny były ewidencjonowane, fotografowane, brano od nas odciski palców, sprawdzano. Każdy Rom miał swojego „opiekuna” z ramienia państwa. To zostawia ślad. Gdyby nie osoby takie jak Julian Tuwim czy Jerzy Ficowski, które wstawiły się za Romami na poziomie centralnym, sytuacja mogłaby być znacznie gorsza – jak w Czechosłowacji czy Rumunii.

Wspominał pan o kulturze. Co dziś jest największym problemem w jej podtrzymaniu?

– Instytucje odpowiedzialne za wdrażanie programów. Jednym z najlepszych przykładów jest kwartalik „Dialog-Pheniben”, który współtworzył przez lata. To jest pismo na bardzo wysokim poziomie – publikowali i publikują u nas wybitni autorzy, naukowcy, reportażyści, także osoby spoza społeczności romskiej. I właśnie to było jego siłą – dialog, spotkanie różnych perspektyw, a nie zamykanie się w jednej narracji. Niestety, z czasem zaczęto ograniczać finansowanie. Z czterech numerów rocznie został jeden, a redakcja została de facto rozbita. To pokazuje szerszy problem – państwo deklaruje wsparcie dla kultury romskiej, ale w praktyce ogranicza projekty, które realnie budują mosty i jakość. Łatwiej sfinansować jednorazową imprezę niż coś trwałego, co wymaga myślenia i konsekwencji. A prawdziwe życie – jak zwykle – jest gdzieś pomiędzy. ▲

A jak Romowie reagują na przestępstwa ze swojej grupy etnicznej?

– Jak mają reagować? Od tego są sądy i policja. Nie ma zbiorowej odpowiedzialności. ▲

Integracja Romów – trudny temat?

– Ja bym powiedział, że to źle postawione pytanie. My żyjemy w Polsce od ponad 600 lat, pierwsza informacja o polskich Romach pojawiła się w 1401 roku. Z kim mamy się integrować? To nie jest kwestia integracji, tylko równego traktowania. Chcemy mieć te same prawa, te same obowiązki – i możliwość zachowania własnej kultury. Nikt nie każe innym mniejszościom rezygnować z tożsamości.

Państwo wydaje miliony na programy dla Romów. To źle?

– Problem nie leży w pieniądzu, tylko w sposobie ich wydawania. Tzw. program na rzecz społeczności romskiej został skonstruowany w taki sposób, że w praktyce nie jest programem dla Romów, tylko dla administracji lokalnej. To samorządy decydują, na co idą środki. Często bez realnego udziału społeczności. Zdarza się, że pieniądze trafiają do miejsc, gdzie Romów w ogóle nie ma. Albo są wydawane na działania pozorne, które nie przyniosą trwałych efektów. Brakuje partnerstwa. Brakuje kontroli. Brakuje myślenia długofalowego. A najgorsze jest to, że ten program utrwała obraz Romów jako problemu społecznego. To jest jego największa wada.

Czego więc oczekujecie od państwa?

– Po pierwsze – żeby państwo przestało nas traktować jak problem do rozwiązania. Po drugie – żeby zaczęło respektować Konstytucję. Artykuł 32 mówi jasno o równości obywateli wobec prawa. Po trzecie – żeby wspierało to, co naprawdę jest zagrożone: naszą kulturę, język, archiwa, dziedzictwo. I jeszcze jedno – żeby politycy przestali wykorzystywać Romów jako temat zastępczy albo narzędzie do budowania podziałów. Bo to oni – niezależnie od tego, jaka opcja polityczna rządzi – często podsycają konflikty, których w rzeczywistości nie ma.

Wspominał pan o kulturze. Co dziś jest największym problemem w jej podtrzymaniu?

– Instytucje odpowiedzialne za wdrażanie programów. Jednym z najlepszych przykładów jest kwartalik „Dialog-Pheniben”, który współtworzył przez lata. To jest pismo na bardzo wysokim poziomie – publikowali i publikują u nas wybitni autorzy, naukowcy, reportażyści, także osoby spoza społeczności romskiej. I właśnie to było jego siłą – dialog, spotkanie różnych perspektyw, a nie zamykanie się w jednej narracji. Niestety, z czasem zaczęto ograniczać finansowanie. Z czterech numerów rocznie został jeden, a redakcja została de facto rozbita. To pokazuje szerszy problem – państwo deklaruje wsparcie dla kultury romskiej, ale w praktyce ogranicza projekty, które realnie budują mosty i jakość. Łatwiej sfinansować jednorazową imprezę niż coś trwałego, co wymaga myślenia i konsekwencji. A prawdziwe życie – jak zwykle – jest gdzieś pomiędzy. ▲

Halo, halo, tu Polskie Radio!

Wielu osobom towarzyszy codziennie – w domu, w samochodzie, w pracy, podczas wypoczynku lub w trakcie zajęć domowych. Przez lata kształtowało gusta muzyczne, było oknem na świat, źródłem informacji o kraju, a przede wszystkim niewidzialną nić łączącą ludzi poprzez dźwięki, słowa i emocje. Panie i panowie, Polskie Radio świętuje w kwietniu 100 lat!

• Uroczyste otwarcie rozgłośni w Warszawie 18 kwietnia 1926 r. Przemawia premier Aleksander Skrzyński, obok siedzą minister Stanisław Grabski (z prawej) i minister Władysław Raczkiewicz.

Łukasz Klimaniec

Ten odniósł jubileusz podkreśla decyzja Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej o ustanowieniu roku 2026 jako Roku Polskiego Radia. Wszystko dlatego, że 18 kwietnia minie równo sto lat od rozpoczęcia regularnego nadawania programu. Choć tak naprawdę po raz pierwszy polski język w eterze zabrzmiał już wcześniej – 1 lutego 1925 roku. I zaznajmy właśnie od tego.

Pierwsza próba

W Polsce Dzień Radia jest obchodzony 11 kwietnia i nawiązuje do daty 11 kwietnia w 1923 r., kiedy Stowarzyszenie Radiotechników Polskich przyjęło pewien dokument. Była to „Opinia zarządu SRP w sprawie wytycznych do ustawy radiotelegraficznej”, co było ważnym krokiem w rozwoju polskiej radiofonii. W czerwcu 1923 r. do Sejmu RP wpłynął projekt ustawy opracowany przez Ministerstwo Poczty i Telegrafów, a 3 czerwca 1924 r. ustawa została podpisana.

Pierwszymi próbami nadawczymi zajęło się Polskie Towarzystwo Radiotechniczne, które po testach przeprowadzonych jesienią 1924 r. wstępna gotowość osiągnęło na początku 1925 r. I właśnie wtedy, 1 lutego 1925 r. o godz. 18.00 Roman Rudniewski, dyrektor Polskiego Towarzystwa Radiotechnicznego SA, wypowiedział w studiu przy ul. Narbutta 29 w Warszawie słowa: „Tu Próbną Stacją Radionadawcza Polskiego Towarzystwa Radiotechnicznego, fala 385 metrów”.

Przez pierwsze kilka dni każdy program składał się ze wstępnego przemówienia Rudniewskiego i występów solistów, które zapowiadała spikerka Halina Wilczyńska. Na regularne audycje pierwszy polscy słuchacze musieli jednak jeszcze poczekać.

Cały świat oszalał

Zygmunt Chamiec, urodzony w Wiedniu i wykształcony w Strasburgu, gdzie skończył medycynę, dał się poznać jako osoba obdarzona talentem organizacyjnym i ekonomicznym. Dlatego był m.in. dyrektorem Polskiej Krajowej Kasy Pożyczkowej i polskim przedstawicielem w Komisji Odszkodowań na paryskiej Konferencji Pokojowej. Jesienią 1923 roku wrócił z Paryża zafascynowany nowym wynalazkiem – radiem.

– Byłem wtedy dyrektorem finansowym spółki akcyjnej „Siła i światło”, a moim kolegą był inżynier Tadeusz Sułowski. Zgłosił się do nas Zygmunt Chamiec – mówił w wywiadzie radiowym z 1979 roku Janusz Reguński, współzałożyciel concernu „Siła i światło”. – Zналиśmy go z pierwszych lat powstania Polski. Będąc w Paryżu trafił na epokę narodzenia radia. I świat cały oszalał. On też przyjechał pochłonięty kawowicą ideą radia i z pomysłem, żeby rozgłośnię uruchomić w Polsce – wspominał Janusz Reguński.

Dlatego właśnie Zygmunt Chamiec określany jest za organizatora polskiej radiofonii. Zwracając się do Sułowskiego w założeniu rozgłośni dopisał swego. 5 lutego 1924 r. założona została spółka „Polskie Radio” Sp. z o.o. Jednak, żeby otrzymać koncesję trzeba było stanąć do konkursu obok innych chętnych. Ostatnie 18 sierpnia 1925 r. spółka „Polskie Radio” otrzymała wyłączną koncesję na budowę i eksploatację urządzeń radiofonicznych na terenie RP. Co ciekawe, spółka nie miała wtedy ani sprzętu, ani studia, ani potrzebnego personelu. Nic dziwnego, że z planów rozpoczęcia nadawania przed Sylwestrem 1925 r. nic nie wyszło. Najpierw trzeba było znaleźć jakąś siedzibę.

Chopin i »Popioły«

Wybór padł na budynek Towarzystwa Kredytowego Ziemielskiego przy ul. Kredytowej i nieopodal Pałacu Saskiego. To właśnie tam, w po-

mieszczeniach na czwartym piętrze, zostało urządzone studio Polskiego Radia.

Stanisław Miszczak w książce „Historia radiofonii i telewizji w Polsce” zauważa, że „objętość studia wynosiła nieco ponad 100 m sześciennej i było ono „niewiele większe od dużego pokoju mieszkalnego”. Znajdowały się w nim dwa mikrofony Sykes-Marconi.

– Były to mikrofony typu magnetycznego, w których membranę tworzyła płaska cewka z drutu aluminiowego poruszająca się w silnym polu elektromagnesnym. Sygnał mikrofonowy był przenoszony poprzez 8-stopniowy wzmacniacz oporowy na miejską linię telefoniczną, łączącą studio z radiostacją – opisywał Stanisław Miszczak.

Natomiast „Tygodnik Ilustrowany” z 24 kwietnia 1926 r. relacjonował, że sala, w jakiej znajduje się studio, zbudowana jest według najnowszych wymagań techniki ze specjalnym uwzględnieniem zagadnień akustyki. – Wiązania stropu i ścian oraz podkreślające akustykę szczegóły sklepienia zastrzeżone zostały gustowną dekoracją. Mikrofon ulokowany jest w tej sali w punkcie silnym akustycznie – pisał „Tygodnik”.

18 kwietnia 1926 r. o godzinie 17.00 w eter popłynęły słowa Janiny Sztompkówny, która powiedziała „Halo, halo. Polskie Radio Warszawa, fala 480 metrów”. W uroczystym otwarciu stacji Polskiego Radia udział wzięli premier i minister spraw zagranicznych Aleksander Skrzyński, minister wyznań religijnych i oświecenia publicznego prof. Stanisław Grabski, prezes zarządu Polskiego Radia Tadeusz Sułowski i naczelny dyrektor Zygmunt Chamiec. W pierwszej regularnej audycji prof. Stanisław Niewiadomski wygłosił odczyt o Chopinie, Adela Cornte-Wilgocka zaśpiewała, a Stefan Jaracz odczytał fragment „Popioły”.

Ze studia Polskiego Radia były nadawane koncerty mniejszych i

• Kierownik amplifikatorów przy ul. Kredytowej inż. Mieczysław Kiełpiński na stanowisku pracy. Zdjęcia: Narodowe Archiwum Cyfrowe

Nie tylko Warszawa

Choć Polskie Radio zaczęło nadawać w stolicy, krótko potem zostały uruchomione regionalne rozgłośnie. Pierwsza w Krakowie – 15 lutego 1927 r. Słuchacze usłyszeli m.in. bicie dzwonu Zygmunta i melodię hejnału mariackiego. 24 kwietnia 1927 r. Polskie Radio pojawiło się w Poznaniu. – Stworzyliśmy dalsze ogniwko łączące naród polski z cywilizacją świata – powiedział wtedy prezydent miasta Cyryl Ratajski na inaugurację poznańskiej rozgłośni. Sygnał z Katowic popłynął w eter 4 grudnia 1927 r., zaś 15 stycznia 1928 r., działalność programową rozpoczęło Radio w Wilnie, którego charakterystycznym sygnałem był odgłos kukuli. Natomiast 5 stycznia 1930 r. nadawanie rozpoczęło Polskie Radio Łwów, popularne za sprawą rozrywkowych audycji dla dzieci i dorosłych (m.in. Wesoła Lwowska Fala), które miały zasięg ogólnopolski.

większych orkiestr, odczyty i zapowiedzi spikerskie. Czas pokazał, że w miarę rozwoju rozgłośni i jej programu siedziba jest za mała. Dlatego została przeniesiona do budynku przy ul. Zielnej 25. Antena nadawcza, zlokalizowana najpierw na ul. Narbutta 29, trafiła na Fort Mokotowski. W 1931 r. zastąpiła ją potężna radiostacja nadawcza Polskiego Radia uruchomiona w Raszynie pod Warszawą, która dysponowała na tamte czasy nadajnikiem o największej mocy w Europie.

Radio i rozwój II RP

Krzysztof Michalski, dziennikarz, były dyrektor Programu Pierwszego Polskiego Radia i pierwszy prezes Zarządu Polskiego Radia S.A. (1993 rok) w wywiadzie radiowym przyznał, że program, jaki rozpoczęło nadawać 18 kwietnia 1926 r., był robiony bardzo profesjonalnie.

– Przygotowano już podział na redakcje, weszła ustawa o placeniu abonamentu i trzeba było rejestrować zakup odbiornika. Ale na początku tych odbiorników było niewiele. Są dane, które wskazują, że w pierwszych miesiącach działalności Polskiego Towarzystwa Radiotechnicznego było zaledwie 5 tysięcy słuchaczy – przyznał.

Nie bez znaczenia był fakt, że radioodbiorniki były bardzo drogie i nie każdy mógł sobie na nie pozwo-

lić. Przełom nastąpił wraz z wynalezieniem i wprowadzeniem na rynek tzw. radia kryształkowego (detektora kryształkowego). Słuchaczy zaczęło przybywać, bo radio nadawało w języku polskim, a oferta stawała się coraz bogatsza – poza muzyką i informacjami na antenie pojawiały się odczyty, które nadawały rozgłośni edukacyjny charakter.

– Ta edukacyjna działalność radia była bardzo ważna do końca II Rzeczypospolitej – ocenił Krzysztof Michalski wskazując na ramówkę programu sprzed wybuchu II wojny światowej, w której jedną czwartą czasu antenowego zajmowały programy edukacyjne. Stwierdził, że Polskie Radio odegrało ogromną rolę w procesie rozwoju cywilizacyjnego II Rzeczypospolitej.

– Po pierwszej wojnie światowej w Polsce było wielu analfabetów. Po odzyskaniu niepodległości Polska składała się z części peryferyjnych trzech państw zaborczych. Nie było żadnych połączeń, wspólnego systemu, wspólnej linii kolejowej, telegraficznej. Dlatego można powiedzieć, że radio było elementem spajającym społeczeństwo polskie – zauważył były prezes Polskiego Radia. ▲

Korzystałem z archiwalnych nagrań Polskiego Radia oraz serwisu radiopolska.pl

SPORT

Nie żyje
Imrich Bugár

To smutna wiadomość dla fanów lekkoatletyki. W środę w wieku 70 lat zmarł Imrich Bugár, były reprezentant Czechosłowacji i RC w rzucie dyskiem, mistrz świata i srebrny medalista olimpijski.

Bugár był pierwszym w historii mistrzem świata, zdobywając tytuł w 1983 roku w Helsinkach. Miał już wtedy srebrny medal olimpijski z Moskwy (1980), a na kolejnym igrzyskach w Los Angeles nie pojechał z powodu bojkotu imprezy przez władze ówczesnej komunistycznej Czechosłowacji.

– Jako najlepszy dyskobol na świecie nie mogłem walczyć o złoty medal olimpijski, mimo że miałem taką szansę. Czternaście dni po igrzyskach finaliści igrzysk przyjechali do Brukseli na zawody. Dołożyłem im pięć metrów – mówił w jednym z wywiadów.

Bugár zdobył również tytuł mistrza Europy w Atenach w 1982 roku. Startował w barwach Czechosłowacji i Czech. Zakończył karierę sportową w 1995 roku. Jego najlepszy wynik 71,26 m wciąż jest rekordem Czech i 16. rezultatem w tabeli wszech czasów. (jb, PAP)

Do wykorzystania
meczbol numer 2

Hokeiści Karlowych Warów ostudziła w środę zapędy Stalowników Trzyniec. Drużyna Energii w czwartym wzajemnym półfinałowym meczu Tipsport Ekstraligi radowała się z pierwszej wygranej – 3:0 – i co za tym idzie, w sobotę seria grana do czterech zwycięstw wraca do trzynieckiej Werk Areny. Stalownicy próbują od 16.30 u siebie wykorzystać meczbol numer 2.

Janusz Bittmar

Trzynieczanie przystępowali do środowego starcia w Karlowych Warach z meczbolem na kijach, po trzech wygranych pojedynkach i w najsilniejszym ustawieniu – z kontuzji, której nabawił się w końcówce wtorkowego meczu wyliżać się napastnik Michal Kovařík. Podopiecznym Borisa Zabki ponownie jednak „uciekła” pierwsza tercja, przegrana 0:1.

– Paradoksalnie zaliczyliśmy najodważniejszą i najaktywniejszą pierwszą tercję w całej dotychczasowej serii z Karłowymi Warami. Zabrakło nam jednak skuteczności, w tej materii gospodarze spisali się znacznie lepiej – skomentował przed kamerami Czeskiej Telewizji przegrane zawody Jiří Raszka, asystent trenera Borisa Zabki w zespole HC Stalownicy Trzyniec.

Nie znaleźli antidotum
na świętego Frodla

Ondřeja Kacetla pokonał w trzynieckiej bramce w 3. minucie Ondřej Beránek, który z prawie zerowego kąta znalazł lukę przy lewym słupku. Kiedy w 34. minucie Kacetl skapitulował po raz drugi, ponownie w pechowym stylu – przepuszczając krajkę pomiędzy parkanami po pięknej indywidualnej akcji Jana Bambuli, trzynieccy trenerzy zdecydowali się na zmianę – Kacetla zastępując Markiem Mazancem. Rzadko się zdarza, żeby golkipera zmieniać w meczu już po dwóch straconych bramkach, ale tym razem trenerzy nie mieli innego wyjścia – Kacetl wyglądał kompletnie rozbitym niekorzystnym przebiegiem spotkania, a Mazanec świetnie broił w pierwszych dwóch półfinałowych starciach z Energią.

Skoncentrowany hokej gospodarzy, podbudowany świetną defensywą, sprawiał w środę Stalownikom wiele problemów. Goście do końca meczu nie znaleźli recepty na dołknie broniącego Frodla, sami zaś skapitulowali po raz trzeci – w 56. minucie z kija Víta Jiskry, którego po efektywnym rajdzie obsłużył genialnym podaniem David Moravec, syn legendy czeskiego hokeja, byłego znakomitego napastnika Witkowiec, również Davida.

Trzynieccy obrońcy z ofensywnym pazurem
W sobotę obie drużyny staną do walki po raz piąty, tym razem atut własnego lodowiska będzie po stronie Trzynieca. Obrońca Jakub Galvas wie-

rzy w korzystny rozwój wydarzeń w sobotnim starciu przed własną publicznością. – Kibice są naszym skarbem, potrafią uskrzydlić. Sami zaś musimy zagrać znacznie lepiej, agresywniej pod bramką rywala – zaznaczył Galvas. – Liczymy też na stałe fragmenty gry, one w środkowym meczu też nie wypalily – dodał trzyniecki obrońca.

Znacznie lepszy hokej pokazali Trzynieczanie dzień wcześniej, kiedy to Energię pokonali 3:2. Jedną z pierwszoplanowych postaci trzeciego pojedynku tej serii był obrońca Marian Adámek, który we wtorkowym spotkaniu zdobył dwie asysty, w tym zwycięską. Akcja na wagę trzynieckiego triumfu zrodziła się w 55. minucie – Adámek sprytnym podaniem obsłużył „zaparkowanego” w polu bramkowym gospodarzy Ondřeja Kovaříka, a ten swoim kijem dopełnił formalności. Dla Adámka była to ósma asysta w play off. To bez dwóch zdań fenomenalny wyczyn jednego z najlepszych obrońców całego sezonu 2025/2026 Tipsport Ekstraligi.

– Ondra Kovařík idealnie uwolnił się spod opieki obrońców i wykorzystał moje podanie zaadresowane w pole bramkowe gospodarzy – ocenił, skromny jak zawsze, Adámek kluczową sytuację we wtorkowym meczu. – W pierwszej tercji walczyłem z boiskiem, bo lodowisko w Karlowych Warach posiada mniejsze rozmiary niż nasze w Werk Arenie. Na wszystko masz mniej czasu, wytkni po raz piąty, tym razem atut własnego lodowiska będzie po stronie Trzynieca. Obrońca Jakub Galvas wie-

• Stalownicy nie znaleźli recepty na świętego Frodla.

• Marian Adámek (na pierwszym planie) należy do kluczowych obrońców Trzynieca w play offach. Zdjęcie: ZENON KUSZA

3. PÓŁFINAŁ TIPSPORT EKSTRALIGI

KARLOWE WARY - TRZYNIEC 2:3

Tercje: 1:1, 0:1, 1:1. **Bramki i asysty:** 12. Beránek (Jiskra, Dello), 49. Sapoušek (Černoch, Jaks) – 17. L. Hudáček (Kundrátek, A. Nestrašil), 35. M. Roman (Adámek), 55. O. Kovařík (Adámek, Marinčin).

Trzyniec: Kacetl – Adámek, Marinčin, Kundrátek, J. Galvas, Koch, D. Musil, Nedomlel – A. Nestaršil, M. Kovařík, O. Kovařík – Daňo, L. Hudáček, Flynn – M. Růžička, M. Roman, Hrehorčák – Kurovský, Cienciala, Kubiesa – Kofroň.

4. PÓŁFINAŁ TIPSPORT EKSTRALIGI

KARLOWE WARY – TRZYNIEC 3:0

Tercje: 1:0, 1:0, 1:0. **Bramki i asysty:** 3. O. Beránek (Černoch, Dello), 34. Bambula, 56. Jiskra (David Moravec). **Trzyniec:** Kacetl (34. Mazanec) – Marinčin, Adámek, J. Galvas, Kundrátek, D. Musil, Koch, Nedomlel – O. Kovařík, M. Kovařík, Nestrašil – Flynn, Hudáček, Daňo – Hrehorčák, Roman, M. Růžička – Kubiesa, Cienciala, Kurovský – Kofroň.

pre-teksty i kon-teksty /412/

Krzysztof Łęcki

Marginesy
wielkiej nocy

Wielkanoc. Święta Wielkiej Nocy. W centrum oczywiście męka i Zmartwychwstanie Jezusa Chrystusa, fundament wiary chrześcijańskiej. Ale są w tej historii także bohaterowie drugiego planu. Ba, z czasem zdają się budzić coraz większe zainteresowanie pisarzy. Część z nich wykorzystuje formę apokryfu jak choćby, Henryk Panas w powieści „Według Judasza”. I dzieje się tak niezależnie od tego czy, biorąc Judasza za przewodnika, pisze o tym nieco zapomniany polski pisarz, czy gwiazda światowej literatury Jeffrey Archer. I w jednym i w drugim przypadku zmienia się radykalnie perspektywa oglądu zdarzeń, które doprowadziły do Ukrzyżowania. Tak, Judasz, chcemy tego czy nie, to ważna figura w imaginariusju kultury Zachodu. Wspomniałem w tym kontekście Panas i Archera, ale może najciekawszą prozę poświęconą Judaszowi napisał najbardziej europejski (sic!) to pisarzy, Argentyńczyk Jorge Luis Borges – „Trzy wersje Judasza”. To do prawdy niezwykłe opowiadanie stylizowane zresztą na esej.

Inaczej niż z Judaszem sprawy mają się z Poncjuszem Piłatem. Niespecialnie zresztą wiadomo, do jakiej kategorii uczestników go zaliczyć. Zapytajmy – nawet sami siebie – z czego znany jest Judasz? Otóż, jak się zdaje, wierzącym głównie ze słuchanego w świątyniach tekstu „Składu Apostolskiego” („umęczon pod Ponckim Piłatem”), może także (któ wie czy nawet nie bardziej niż ze „Składu...”) z kultowej powieści Michaiła Bułhakowa „Mistrz i Małgorzata”. Nie tak dawno trafiła na księgarskie półki obszerna biografia „Poncjusz Piłat” autorstwa Ann Wroe. Co do faktów: nazywany bywa często Piłat – błędnie – prokuratorem Judei. A przecież on – nawet w surowych okolicznościach procesowych – mógł sobie pozwolić na pozę myśliciela. I – przymijając niemal rolę filozofa – zadawał pytania tak fundamentalne jak „Co to jest prawda?”. I to – jak dobrze wiemy – zadawał je przecież nie byle komu. Oczywiście, po wie ktoś, Piłat mógł przecież w zasadzie jeśli nie wszystkim (któż może „wszystko?”) to naprawdę bardzo wiele. Wreszcie – był przecież prefektem, rzymskim namiestnikiem Judei.

Chociaż... skoro mowa o filozofii i felietonie. To – na koniec wspomnę – o problemie, który zajmował filozofa i felietonistę, Ryszarda Legutkę. Otóż w czasach stalinowskich w kręgu towarzyskim Heleny Wolińskiej roilo się od filozofów, bo i Tadeusz Kroński (znany głównie z eseju Czesława Miłosza „Tygrys”), i Bronisław Baczko, i wielu innych. Czy stawali tam pytania „Co to jest prawda?” – nie wiadomo. Legutkę interesował zresztą inny problem, by tak rzec, problem natury psychologicznej. W zbiorze felietonów „Złosiwe demony” pisał: „Zastanawiać może (...) życie wewnętrzne profesorów, którzy spotykali się na gruncie towarzyskim z taką osobą jak Helena Wolińska, a więc z osobą, o której wiedziano przeciwie, że jest prokuratorem wojskowym. Czy uważali oni za naturalne lub może za nobilitujące, spotkanie się z kimś, kto – jak przeczytałem w prasie – był zdolny do przetrzymania w więzieniu dwa lata osobę przez sąd zwolnionej? Czy w rozmowach podczas przyjęć imienninowych rozmawiano o sądzonych i straconych współpracownikach Gestapo i agentach Londynu takich jak generał Nil Fieldorf?”. No cóż, te pytania krakowskiego filozofa i felietonisty, podzielają pewnie los wielu innych pytań filozoficznych – pozostaną bez odpowiedzi.

Od czasów, kiedy Piłat wydał wyrok na Jezusa, umycie rąk zyskało mocno dwuznaczne symboliczne znaczenie – coś jak ucieczka od odpowiedzialności. Odłóżmy na bok symbolikę. Wreszcie w XXI wieku instrukcje „jak dobrze umyć ręce?” – znaleźć można w każdej umywalni.

PODRÓŻE MAŁE I DUŻE. Poleca Jakub Skalka /113/

Jakub Skalka

Błękitnym szlakiem, cz. 20:
dwór w Cieszynie–Markłowicach

Fot. JAKUB SKALKA

Z Markłowicami jest w Cieszyńskim jak z Końcycami. Po pierwsze, możemy się na nie natknąć po obu stronach Olzy. Po drugie, każdy jakieś kojarzy, choć – o ile przypadkiem w nich nie mieszka – zapewne myli się mu, które są które. Po trzecie wreszcie, wymienienie wszystkich miejscowości o tej nazwie stanowi nie lada wyzwanie i mało kto umie mu sprostać. Wiem, co piszę – sam miewam z tym problemem! Dziś odwiedzimy Markłowice najbardziej „markłowickie” – ni „górne”, ni „dolne”, ot, zwyczajne, choć... cieszyńskie, bo już przed kilkudziesięcioletnią laty wchłonięte przez stołeczne miasto.

Najstarsza wzmianka o wsi, będącej wówczas w posiadaniu miejscowej szlachty, sięga 1523 r. Pewnie nie odtłubiły się ona większym echem w historii nowożytnej, gdyby nie druga żona księcia Wacława III Adama – Sydonia Katarzyna (ok. 1550-1594). To jej przypisuje się inicjatywę budowy na terenie Markłowic letniej rezydencji, o której istnieniu dziś sobie przypominamy. Związki księżnej z wzniesionym tam późnorenansowym dworem uwieczniają podania miejscowe, traktujące o Czarnej Księżnej. Pod tym imieniem Sydonia Katarzyna zapisała się w pamięci potomków swoich poddanych, zaś wiązana z nią czerń do dziś budzi dwojakie skojarzenia – od żalu (była wszak wdową przedwcześnie opuszczoną przez męża), po strach (okrutniejszej władczyni próżno szukać w tekstach folkloru). Nawiazania do Markłowic pojawiają się przede wszystkim w odniesieniu do polowań, w których się lubowała, zaś tamtejszy dwór jest opisywany jako miejsce kwaterunku i uczciowania zapraszanych przez nią gości.

Spadkobiercą majątku, tego i innych, był jej syn, Adam Wacław (1574-1617). Książę przyczynił się do rozbudowy dworu i przylegającego doń folwarku, zachowany do dziś budynek zgodnie z wszelkim przypuszczeniem był bowiem pierwotnie częścią większego kompleksu zabudowań. Z czasem całość trafiła zaś w ręce... książęcej kochanki, piastującej funkcję ochmistrzyni, Małgorzaty Kostłachówny (Koschlingerówny). Wszystko wskazuje na to, że właśnie ona była

konkubina towarzysząca władcy podczas pielgrzymki do Kalwarii Zebrzydowskiej, o której wspominał zbulwersowany tym faktem przeor, a ponadto matką nieslubnego syna księżęcego – Wacława Gotfryda. Markłowice były z kolei jednym z przejawów szkodrości księcia względem szlachcianki, oficjalnie wynikającej z „wiernej a ustawicznej służby” teźże.

Wacław Gotfryd, choć nie mógł stanąć w kolejkę do księżęcego tronu, czerpał profity ze swojego pochodzenia. W 1640 r. został legitymowany przez cesarza i otrzymał tytuł barona von Hohenstein. Dzięki niemu agonia cieszyńskich Piastów potrwała też o kilka dekad dłużej – za ostatniego potomka tej boćnej, pozamałżeńskiej linii, uważa się bowiem wnuka Wacława Godfryda, Ferdynanda II (zmarłego w 1706 r.).

Wrócmy jednak do Markłowic. Pomimo sądownych zabezpieczeń, o które na rzecz syna z nieprawego łoża starał się Adam Wacław, nie naczeszył się on Markłowicami długo (lub nie cieszył się nimi wcale). Wkrótce po śmierci Kostłachówny dobra markłowickie przeszły bowiem na własność Komory Cieszyńskiej i pozostały w jej rękach aż do upadku monarchii habsburskiej.

Murowany, kamienno-ceglany, dwukondygnacyjny dwór na planie prostokąta szczególnie przetrwał do naszych czasów – choć sędząc po odległości, jaka dzieli jego fasadę od muru okalającego zakłady przemysłowe LAKMA, niewiele brakowało. Zachował się przede wszystkim w odniesieniu do połowań, w których się lubowała, zaś tamtejszy dwór jest opisywany jako miejsce kwaterunku i uczciowania zapraszanych przez nią gości.

Spadkobiercą majątku, tego i innych, był jej syn, Adam Wacław (1574-1617). Książę przyczynił się do rozbudowy dworu i przylegającego doń folwarku, zachowany do dziś budynek zgodnie z wszelkim przypuszczeniem był bowiem pierwotnie częścią większego kompleksu zabudowań. Z czasem całość trafiła zaś w ręce... książęcej kochanki, piastującej funkcję ochmistrzyni, Małgorzaty Kostłachówny (Koschlingerówny). Wszystko wskazuje na to, że właśnie ona była

Excentrycy, czyli po słonecznej stronie ulicy

Niedziela 12 kwietnia, godz. 22.10

PIĄTEK 10 KWIECIEŃ

6.00 Panorama **6.30** Mody polskie. Kraków **7.00** Makłowicz w podróży. Podróż 40. Malta **7.30** Pytanie na śniadanie **11.35** Kresowe grody i rody **11.50** Przepis dnia (mag.) **12.00** Serwis Info **12.10** M jak miłość (s.) **13.00** 25 lat miłości **13.50** Polonia 24 Tygodnik **15.00** Serwis Info **15.10** Wszystko przed nami (s.) **15.40** Turystyczna jazda. Zamki na Lotwie II **16.00** Józef Czapski - świadek wieku 1896-1993 **17.00** Teleexpress **17.20** Gra słów. Krzyżówka (teleturniej) **17.50** Teleexpress Extra **18.15** Górną polka smaku (mag.) **18.45** Panorama **19.20** Polacy świata. Joachim Midowicz **19.30** Program informacyjny, sport, pogoda **20.25** Na dobre i na złe (s.) **21.15** Na sygnale (s.) **22.15** Szansa na sukces. Opole 2026 **2**. Piosenki Danuty Rinn i Danuty Błażejczyk **23.15** Panorama **23.45** Matki, żony i kochanki (s.).

SOBOTA 11 KWIECIEŃ

6.00 Panorama **6.30** Kulturalni **7.15** Turystyczna jazda. Zamki na Lotwie II **7.30** Pytanie na śniadanie **11.20** Podróż z historią. U Tatarów **11.50** Serial. Love wspomnienia. Teresa Lipowska - M jak miłość **12.05** Szesć milionów sekund (s.) **13.10** Jak to się mówi, czyli Kasia u Bralczyka (mag.) **13.45** Na dobre i na złe (s.) **14.40** Na sygnale (s.) **15.40** Okrasa lamie przepisy. Mango z makiem, z pasternakiem **16.10** Tajemnice kulturowych seriali **17.00** Teleexpress **17.25** M jak miłość (s.) **18.20** „Hotel Pod Różami” - koncert galowy **27**. Przeglądu Piosenki Aktorskiej we Wrocławiu **19.15** Muzeum Polskiej Piosenki. „Śpiewać każdy może” - Jerzy Stuhr **19.30** Program informacyjny **19.55** Pytanie dnia **20.10** Dewajty (s.) **21.15** Sanatorium miłości 8 (reality show) **22.10** Daję słowo - Maciej Orłoś **2**. Andrzej Seweryn (talk-show) **23.00** Tajemnica Enigmy (s.) **23.50** Laskowik & Malicki - niedziela wieczór (pr. rozr.).

NIEDZIELA 12 KWIECIEŃ

6.00 Panorama **6.30** Rodzinka.pl (s.) **7.30** Życie lasu. Storzycy **8.10** Miłość i miłosierdzie **9.50** Słowo na niedzielę **10.00** Transmisja mszy świętej z Bazyliki Bożego Miłosierdzia w Lagiewnikach **11.55** Między ziemią a niebem **12.00** Regina Coeli **12.15** Między ziemią a niebem (mag.) **12.55** Sportowcy mimo woli **14.15** Piłka nożna. Betlic I. Liga. Mecz Polonia Bytom - Wisła Kraków **17.00** Teleexpress **17.25** M jak miłość (s.) **18.15** Kabaretomania (pr. rozr.) **19.05** Muzyczne N.A.J. Edyta Geppert **19.30** Program informacyjny, sport, pogoda **20.20** Komisarz Alex **22** (s.) **21.15** Gabi Drzewiecka zaprasza (talk-show) **22.10** Serwis Info **15.10** Dzień z życia artysty. Excentrycy, czyli po słonecznej stronie ulicy (komedia muzyczna).

PONIEDZIAŁEK 13 KWIECIEŃ

6.00 Panorama **6.30** Przysłań nad Białą **7.00** Gwiazdorska kuchnia Ani 2 (mag.) **7.30** Pytanie na śniadanie **11.35** Paryż. Śladami Chopina **11.50** Przepis dnia (mag.) **12.00** Serwis Info **12.10** Blondynka 3 (s.) **13.50** Ci cholerni Polacy **14.10** Kulturalni (mag.) **15.00** Serwis Info **15.10** Kiedyś to było... (mag.) **15.40** Hity i historie gwiazd. Anna German **16.00** Zaraz wracam 2 (s.) **16.30**

Barwy szczęścia (s.) **17.00** Teleexpress **17.20** Gra słów. Krzyżówka (teleturniej) **17.50** Teleexpress Extra **18.15** Słownik polsko@polski (talk-show prof. Jana Miodka) **18.45** Panorama **19.20** Polacy świata. Maria Zakrzewska **19.30** Program informacyjny, sport, pogoda **20.25** Czas honoru **21.20** Stawka większa niż życie. W imieniu Rzeczypospolitej **22.20** Jerzy „Duduś” Matuszkiewicz - wspomnienie **23.15** Panorama **23.45** Kod bezpieczeństwa (mag.).

WTOREK 14 KWIECIEŃ

6.00 Panorama **6.30** Pożyteczni.pl **7.00** Rączka gotuje **7.30** Pytanie na śniadanie **11.35** Opowieści z Greenpointu **11.50** Przepis dnia (mag.) **12.00** Serwis Info **12.10** Komisarz Alex **22** (s.) **13.05** Ranczo 2 (s.) **14.00** Kod bezpieczeństwa (mag.) **14.30** Moda na język polski. Kąty **15.00** Serwis Info **15.10** Fajna Polska zimą. Drohiczyn (mag.) **16.00** Zaraz wracam 2 (s.) **16.30** Barwy szczęścia (s.) **17.00** Teleexpress **17.20** Gra słów. Krzyżówka (teleturniej) **17.50** Teleexpress Extra **18.15** Oko na Wschód **18.45** Panorama **19.20** Polacy świata. Jadwiga Olszewska **19.30** Program informacyjny, sport, pogoda **20.25** Strażacy 2 (s.) **21.20** Ojciec Mateusz 2 (s.) **22.15** Obywatel kołczastego świata. Gustaw Herling-Grudziński **23.15** Panorama **23.45** Sekielski wieczorową porą.

ŚRODA 15 KWIECIEŃ

6.00 Panorama **6.30** Przyrodnik na tropie. Gniewosz płamisty **7.00** Okrasa lamie przepisy. Mango z makiem, z pasternakiem **7.30** Pytanie na śniadanie **11.35** Wynalazki na medal (mag.) **11.50** Przepis dnia (mag.) **12.00** Serwis Info **12.10** Strażacy 2 (s.) **13.05** Tajemnica Enigmy. Marsz w historię (s.) **14.00** Oprawcy z Katynia **15.00** Serwis Info **15.10** Zakończaj się w Polsce. Łódź przemysłowa (mag.) **15.35** Zaginiono? Ocalono? Historie zawodów różnych **16.00** Zaraz wracam 2 (s.) **16.30** Barwy szczęścia (s.) **17.00** Teleexpress **17.20** Gra słów. Krzyżówka (teleturniej) **17.50** Teleexpress Extra **18.15** Niezwyciężony. Andrzej Poczobut **18.45** Panorama **19.20** Polacy świata. Edward Landowski **19.30** Program informacyjny, sport, pogoda **20.25** U Pana Boga w Królowym Moście (s.) **22.15** Rozmowy (nie)wygodne. Janina Ochojska **23.05** Słowo daję! Kulinarne przysławia **23.15** Panorama **23.45** Magazyn Ekspresu Reporterów.

CZWARTEK 16 KWIECIEŃ

6.00 Panorama **6.30** Słownik polsko@polski (talk-show prof. Jana Miodka) **7.00** Jedzenie ma znaczenie (mag.) **7.30** Pytanie na śniadanie **11.35** Stacja innowacja **11.50** Przepis dnia (mag.) **12.00** Serwis Info **12.10** U Pana Boga w Królowym Moście (s.) **13.50** Giganci nauki. Albert Einstein (teleturniej) **14.40** Polacy świata. Edward Landowski **14.45** Słowo daję! Kulinarne przysławia **15.00** Serwis Info **15.10** Dzień z życia artysty. Krzysztof Ścierański (talk-show) **15.40** Słownik polsko@polski (talk-show prof. Jana Miodka) **16.10** Życie po „Sanatorium miłości” **16.30** Barwy szczęścia (s.) **17.00** Teleexpress **17.20** Gra słów. Krzyżówka (teleturniej) **17.50** Teleexpress Extra **18.15** Gwiazdorska kuchnia Ani 2 (mag.) **18.45** Paryż. Śladami Chopina **11.50** Przepis dnia (mag.) **12.00** Serwis Info **12.10** Blondynka 3 (s.) **13.50** Ci cholerni Polacy **14.10** Kulturalni (mag.) **15.00** Serwis Info **15.10** Kiedyś to było... (mag.) **15.40** Hity i historie gwiazd. Anna German **16.00** Zaraz wracam 2 (s.) **16.30**

Ruszyła rejestracja na Polonia Camp 2026

Polonia_Camp 2026-23-26 lipca 2026-Kampus SGGW w Warszawie - to druga edycja wydarzenia, które integruje młodą Polonię z całego świata! Naszą misją jest budowanie globalnej wspólnoty, opartej na polskiej tożsamości, kulturze i wspólnym dziedzictwie - w duchu współpracy, rozwoju i inspiracji. Wydarzenie jest skierowane do osób w wieku 18-30 lat, mieszkających poza granicami RP identyfikujących się jako osoby polskiego pochodzenia.

Polonia_Camp to cykliczne wydarzenie, którego celem jest integracja, aktywizacja i promocja młodego pokolenia Polonii oraz Polaków mieszkających poza granicami kraju. Misją wydarzenia jest budowanie globalnej wspólnoty opartej na polskiej tożsamości, kulturze i dziedzictwie, a także wzmacnianie więzi międzypokoleniowych oraz rozwijanie międzynarodowej współpracy w ramach młodych środowisk polonijnych. Katalizatorem tych działań są inspirowane dyskusje, merytoryczne warsztaty oraz prezentacje osiągnięć współczesnej polskiej nauki, kultury i gospodarki. Polonia_Camp

Rejestracja na stronie poloniacamp.eu

2026 łączy networking z rozrywką - w programie znajdują się koncerty, spotkania z wybitnymi przedstawicielami świata nauki, sportu, kultury i polityki oraz presterzeń do dialogu i wspólnego działania młodzieży. **Stowarzyszenie „Wspólnota Polska”**

Sukces w konkursie wiedzy patriotycznej

Uczniowie z Gimnazjum im. św. Rafała Kalinowskiego w Niemiezu na Litwie odnieśli znaczący sukces w XIV Międzynarodowym Konkursie Wiedzy Patriotycznej o Romanie Dmowskim. Konkurs miał w tym roku szczególny, międzynarodowy charakter, ponieważ po raz pierwszy zaproszono do udziału również uczniów szkół spoza granic Polski. Celem konkursu jest promowanie postaw patriotycznych wśród młodzieży oraz popularyzowanie historii Polski, ze szczególnym uwzględnieniem życia i dorobku jednego z najwybitniejszych polskich mężów stanu - Romana Dmowskiego, uznanego za ojca niepodległości i wybitnego myśliciela politycznego. Tegorocznym tematem przewodnim były słowa: „Wykonać Testament Chrobrego” - według myśli Romana Dmowskiego. Hasło to odwołało się do idei budowy silnego i niezależnego państwa, głęboko zakorzenionej w historii Polski, sięgającej czasów Mieszka I i Bolesława Chrobrego.

Dla uczniów była to także okazja poszerzyć swoje spojrzenie na świat, zwiedzając okoliczne atrakcje.

Do konkursu zgłoszono aż 411 prac, z których do finału zakwalifikowało się 98, a laureatów zaproszono na galę wręczenia nagród. Wśród laureatów znaleźli się uczniowie klasy 8c: Albert Buzan, Lukrecja Iljajniat, Elen Kalionon, Ervin Kuklys, Bogdan Olsuk, Marcin Rakowski, Enrika Tol-

gracyjnej. Kolejnego dnia, 27 marca, wzięli udział w wycieczce do Drozdowa koło Łomży, gdzie odwiedzili Muzeum Przyrody - Dwór Lutosławskich. Tam wysłuchali wykładu Mateusza Kotasa, dyrektora Muzeum Tradycji Ruchu Narodowego, pt. „Dziedzictwo Romana Dmowskiego 87 lat po śmierci - poszukiwania tego, co zniszczyła II wojna światowa i PRL”. Program obejmował również zwiedzanie gabinetu Romana Dmowskiego oraz specjalnej wystawy poświęconej jego życiu i działalności. Organizatorem konkursu była Fundacja Obowiązek Polski, a jego inicjatorem i prezesem jest Dariusz Wasilewski. **„Kurier Wileński”/LITWA**

INFORMATOR

CO W TERENIE

BŁĘDOWICE - Klub Kobiet zaprasza na półdniową wycieczkę do Orłowej. Zbiórka 15 kwietnia o godz. 8.15 przed Domem PZKO.

CZ. CIESZYN - Zapraszamy 15 kwietnia o godz. 16.00 na spotkanie promocyjne książki pt. „Baj baj u mojego kraju” do kawiarni „Avion”. W programie interpretacja kilku wierszy w wykonaniu Karola Suszki, Leny Peśak, Marianny Szoląg (uczennicy Gimnazjum im. Juliusza Słowackiego w Cz. Cieszynie), a także prawniczki Henryka Jasiczka. Prosimy o wcześniejszą rezerwację miejsc telefonicznie pod numerem +420 605 451 623 lub e-mailem: korzynie@listki.cz.

GRÓDEK - MK PZKO zaprasza na wieczór muzyczny Blues nad Olzom, który odbędzie się w piątek 17 kwietnia od godz. 18.00 w Domu PZKO. W programie wystąpi trzyniecki zespół bluesowy Jug Band oraz gródecki zespół Krzyzys.

KLUB NAUCZYCIELI EMERYTÓW w RC - Zarząd zaprasza na Spotkanie Wiosenne, które odbędzie się w czwartek 23 kwietnia o godz. 10.00 w Ośrodku Kultury „Strzelnica” w Czeskim Cieszynie. Opłata 100 koron. W programie wystąpi „Trio the Lune” pod batutą Danieli Sławińskiej. Zobowiązujące zgłoszenia prosimy przesyłać w terminie do poniedziałku 20 kwietnia Janinie Procner, nr komórki 723 158 041, e-mail: janinaprocner@seznam.cz.

NIEBORY - Miejscowe Koto PZKO zaprasza na spotkanie „Niebory w kronikach”, które odbędzie się w niedzielę 12 kwietnia o godz. 16.00 w Domu PZKO. W programie przewidziano rozmowę z kronikarką Nieborów oraz możliwość obejrzenia kronik.

OLBRACHCICE - Zarząd MK PZKO zaprasza na zebranie sprawozdawcze, które odbędzie się w niedzielę 12 kwietnia o godz. 16.00 w Domu PZKO. **PTTS „BŚ”** - 11 kwietnia pociągiem i autobusem wyruszymy z Martą Fierla (tel. 773 759 997) do Wrátnej Doliny, a stąd kolejką linową lub na piechotę w kierunku Chlebu, Vel'kiego Krivánia i pod Połudňový Grúň. Według pogody można różnie kombinować trasy patrz www.ptts-beskidslaski.cz. Raczki (nesmeky) niezbedne! Dojazd: pociągiem pospiesznym Kysučan do Żyliny; z Karwiny o 6.10, z Cz. Cieszyna o 6.26, z Trzyńca-Centrum o 6.33. Dalej z Żyliny autobusem o godz. 8.00 do Wrátnej.

▲ 15 kwietnia zapraszamy na spacer z Bystrzycy-Pasiek na Filipkę (około 4 km). Przenieśmy się 40-50 lat wstecz i ubierzmy się na spacer wiosenny w typowe elementy retro górskich wdrówek. Na Filipce wybierzemy najładniejszą retro turystę (przewiedziana jest retro nagrodą!). Dojazd do Bystrzycy-Pasiek: pociągiem z Cz. Cieszyna o 9.18 do Ruchu Narodowego, pt. „Dziedzictwo Romana Dmowskiego 87 lat po śmierci - poszukiwania tego, co zniszczyła II wojna światowa i PRL”.

Program obejmował również zwiedzanie gabinetu Romana Dmowskiego oraz specjalnej wystawy poświęconej jego życiu i działalności. Organizatorem konkursu była Fundacja Obowiązek Polski, a jego inicjatorem i prezesem jest Dariusz Wasilewski.

RODZINA KATYŃSKA w RC - Zarząd zaprasza 13 kwietnia o godz. 10.00 pod tablicę katyńską na Koncerty, gdzie rozpoczniemy uroczyste obchody Dnia Pamięci Ofiar

WSPOMNIENIA

Dziś, 10 kwietnia, obchodziłaby 95. urodziny nasza Kochana Mama **śp. MARIA BYSTRONIOWA** ze Stonawy

O chwilę wspomnień i modlitwą proszą synowie oraz córka z rodzinami.

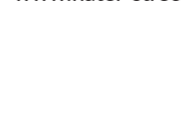
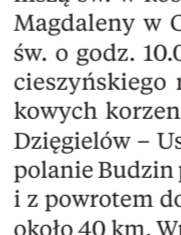
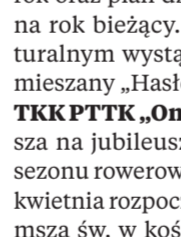
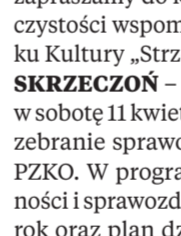
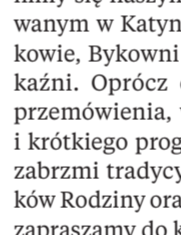
Dnia 12 kwietnia minie 25. rocznica śmierci naszego Kochanego Męża, Ojca, Dziadka, Teścia **śp. LADISLAVA GĄGOLI** z Orłowej, z kolei 25 kwietnia obchodziłby 86 lat

Z miłością wspominają żona i dzieci z rodzinami.

Kto w sercach i myślach żyje tych, których opuścił, ten nie odszedł. Dnia 9 kwietnia 2026 minie 1. bolesna rocznica, kiedy odeszła z grona rodzinnego nasza Kochana Mama, Babcia, Siostra, Teściowa, Ciocia i Szwagierka **śp. ANNA KÖNINGOWA** z domu Pyszko, z Odrzychowic

Z miłością i szacunkiem wspominają syn Eduard i córki Monika i Lenka z rodzinami.

WYNAJMĘ MIESZKANIE w Czeskim Cieszynie „Na Rozwoju” 73 m², 3+k. Tel. 724 038 523.

WYSTAWY

CZ. CIESZYN, KONGRES POLAKÓW, ul. Grabińska 458/33: wystawy pt. „Ewa Milerska. Życie i twórczość”, „Henryk Jasiczek. Zaburzenia tradycyjnie „Rota”. Członków Rodziny oraz gości honorowych zapraszamy do kontynuowania uroczystości wspomnieniowej w Ośrodku Kultury „Strzelnica”.

SKRZECZOŃ - MK PZKO zaprasza w sobotę 11 kwietnia o godz. 15.00 na zebranie sprawozdawcze do Domu PZKO. W programie ocena działalności i sprawozdanie kasowe za 2025 rok oraz plan działalności i budżet na rok bieżący. W programie kulturalnym wystąpi miejscowy chór mieszany „Hasło”.

TKK PTTK „Ondraszek” - Zapraszamy na jubileuszowe 60. otwarcie sezonu rowerowego. W niedzielę 26 kwietnia rozpoczniemy o godz. 9.00 mszą św. w kościele pw. św. Marii Magdaleny w Cieszynie. Po mszy św. o godz. 10.00 zbiórka i start z cieszyńskiego rynku do ondraszekowych korzeni. Trasa: Cieszyn - Dzięgiełłów - Ustroń - Bacówka na polanie Budzin pod Małą Czantorią i z powrotem do Cieszyna. Łącznie około 40 km. Wpisowe 20 zł w dniu rajdu, zapisy do 10 kwietnia u Olka Sorkowicza tel. +48 602 897 889.

CO ZA OLZA

COK „DOM NARODOWY”, Galeria Centrum Folkloru Śląska Cieszyńskiego, Rynek 12, Cieszyn: zaprasza 14 kwietnia o godz. 17.00 na wernisaż wystawy pt. „Edward Biszorski - Szori ze Skoczowa”. Czynną: po-pt w godz. 8.00-16.00.

KSIĄŻNICA CIESZYŃSKA, ul. Mennicza 46, Cieszyn: do 30. 5. wystawa pt. „Ad maiorem Dei Gloriam - historia kościoła katolickiego na Śląsku Cieszyńskim od XVI do połowy XIX wieku”. Czynną: od wtorku do piątku w godz. 8.00-18.00; w soboty w godz. 9.00-15.00. **MUZEUM DRUKARSTWA, Galeria „Przystanek”, ul. Głęboka 50:** wystawa pt. „Step i księżka”. Czynną: po-czw: w godz. 9.00-15.00; pt: w godz. 14.00-20.00; so i nie: w godz. 12.00-18.00. **MUZEUM TĘŚIŃSKA, ul. Główna 115/15, Cz. Cieszyn:** do 19. 7. wystawa pt. „Gustaw Nowak”. Czynną: wt-pt: w godz. 8.00-16.00; so i nie: w godz. 9.00-17.00.

PROFESJONALNE CZYSZCZENIE -MALOWANIE dachów i elewacji wszystkich rodzajów. Tel. 776 051 335, 608 544 982. www.nater-strech.cz.

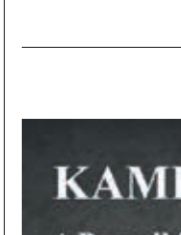
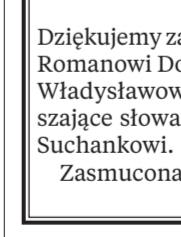
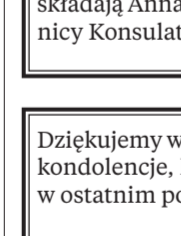
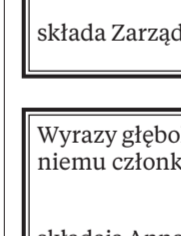
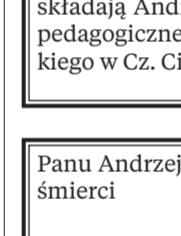
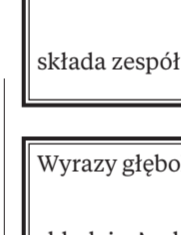
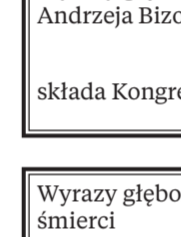
W dniu 10 kwietnia mija dziesiąta rocznica, kiedy odszedł od nas na zawsze nasz Najukochańszy

JUDr. GERARD WRANIAK
Wszystkich, którzy znali Jego szlachetne serce, prosimy o chwilę wspomnień.
Córki Miriam i Janina z rodzinami.

W naszych sercach i naszych myślach pozostaniecie na zawsze...
Dnia 11 kwietnia 2026 obchodziłaby setne urodziny nasza Kochana Mamusia, Teściowa, Babcia i Prababcia **śp. EUGENIA ŻMIJOWA**

Z szacunkiem i miłością wspominają córka i syn z rodzinami.

NEKROLOGI

Wyrazy głębokiego współczucia i otuchy w tych ciężkich chwilach dla Andrzeja Bizonia i Jego Rodziny z powodu śmierci

MATKI
składa Kongres Polaków w Republice Czeskiej.

Gr-185

Wyrazy głębokiego współczucia panu Andrzejowi Bizoniowi z powodu śmierci

MAMY
składa zespół Centrum Pedagogicznego w Czeskim Cieszynie.

Gr-190

Wyrazy głębokiego współczucia z powodu śmierci

MAMY
składają Andrzejowi Bizoniowi i całej Jego Rodziny dyrekcja, grono pedagogiczne i pracownicy Polskiego Gimnazjum im. Juliusza Słowackiego w Cz. Cieszynie.

Gr-191

Panu Andrzejowi Bizoniowi wyrazy głębokiego współczucia z powodu śmierci

MAMY
składa Zarząd Towarzystwa Nauczycieli Polskich w Republice Czeskiej.

Gr-192

Wyrazy głębokiego współczucia panu Tadeuszowi Bizoniowi, długoletniemu członkowi Klubu 99, z powodu śmierci

MĄŻONKI
składają Anna Olszewska, Konsul Generalny RP w Ostrawie oraz pracownicy Konsulatu Generalnego RP w Ostrawie.

Gr-195

Dziękujemy wszystkim krewnym, przyjaciółom, kolegom i znajomym za kondolencje, kwiaty, wyrazy współczucia, słowa otuchy i liczny udział w ostatnim pożegnaniu z naszym Drogim Zmarłym

śp. LEONEM KASPRZAKIEM

Dziękujemy za dostojne przeprowadzenie uroczystości żałobnej księżom Romanowi Dordzie i Łukaszowi Boreckiemu. Za oprawę muzyczną inż. Władysławowi Raszce, Janowi Paszowi i chórowi „Zaolzie”. Za wznoszące słowa pożegnania wszystkim chórzystom oraz prof. Alojzemu Suchankowi.
Zasmucona rodzina.

Gr-023

REKLAMA

KAMIENIARSTWO "GNEJS"

* Pomniki granitowe
* Dopisy i odnawianie liter
* Rekonstrukcja i renowacja grobów
* Solidne usługi kamieniarskie
TEL. 737-865-353
Siedziba: Wędrynia, centrum ogrodnicze "u konia"

Gr-142

PROGRAM TV

PIĄTEK 10 KWIECIGNIA

TVP 1

5.55 Oko na świat **6.20** Akcjaowa 38 (s.) **7.00** Transmisja mszy świętej z Sanktuarium Matki Bożej na Jasnej Górze **7.30** Agape blisko Ciebie **8.00** Serwis Info **8.20** Zaraz wracam 2 (s.) **8.45** Ranczo 10 (s.) **9.45** Komisarz Alex (s.) **10.40** Ojciec Mateusz 9 (s.) **11.30** Okrasa lamie przepisy **12.00** Serwis Info **12.10** Agrobiznes **12.40** Program rolniczy **13.00** Natura w Jedyńce. Plaża i jej mieszkańcy **14.00** Złoty chłopak (s.) **15.00** Serwis Info **15.15** Reporterzy (mag.) **15.35** Gra słów. Krzyżówka (teleturniej) **16.05** Dziedzictwo (s.) **17.00** Teleexpress **17.25** Jaka to melodia? (teleturniej) **17.55** Klan (s.) **18.20** Zaraz wracam 2 (s.) **18.55** Akcjaowa 38 (844) **19.30** Program informacyjny, sport, pogoda **20.30** Głina (s.) **21.30** Sekielski wiewczoraw porą **22.35** Wyrwa (thriller).

TVP 2

6.20 Anna Dymna - spotkamy się. Marek Kowalczyk (talk-show) **6.55** Barwy szczęścia (s.) **7.30** Pytanie na śniadanie **11.40** Operacja zdrowie (mag.) **12.10** Kolekcja. Teresa Rudowicz **12.20** WTEM. Justyna Bargielska „Październik” **12.30** Koło fortuny (teleturniej) **13.15** Panna młoda (s.) **14.05** Va banque (teleturniej) **14.35** Na sygnale (s.) **15.05** La Promesa - pałac tajemnic **16.00** Koło fortuny (teleturniej)

16.35 Familiada (teleturniej)

„Familiada” – teleturniejowy hit **Dwójki**. Świętą atmosferę tworzą: prowadzący Karol Straszburger oraz zapraszone do studia pięćoosobowe drużyny, członkowie rodziny lub przyjaciele, ludzie o wspólnych zainteresowaniach.

17.20 Panna młoda (s.) **18.15** Va banque (teleturniej) **18.50** Jeden z dziesięciu (teleturniej) **19.25** Barwy szczęścia (s.) **20.45** Kocham Cię, Polsko! (pr. rozr.) **22.20** Postaw na milion (teleturniej) **23.15** To jest grane (pr. muz.) **23.50** Nocny patrol (film USA).

TVN

5.55 Ukryta prawda **6.50** Kuchenne rewolucje. Tarnowskie Góry **7.45** Dzień Dobry TVN **11.25** Kuchenne rewolucje. Namysłów **13.40** Ukryta prawda **15.45** Młode gliny (s.) **16.50** Szpital św. Anny (s.) **17.55** Detektywi (s.) **19.00** Fakty, sport, pogoda **20.00** Meg (film SF, Chiny/USA) **22.25** Nico. Ponad prawem (film sensacyjny).

POLSAT

6.00 Nowy dzień z Polsat News **8.00** Halo tu Polsat **11.30** Gliniarze (s.) **14.40** Dlaczego ja? **15.50** Wydarzenia **16.20** Interwencja (mag.) **16.30** Na ratunek 112 **17.00** Gliniarze (s.) **18.00** Pierwsza miłość (s.) **18.50** Wydarzenia, sport, pogoda **19.55** Farma (reality show) **21.00** Must be the music (pr. rozr.) **23.05** Stillwater (thriller USA).

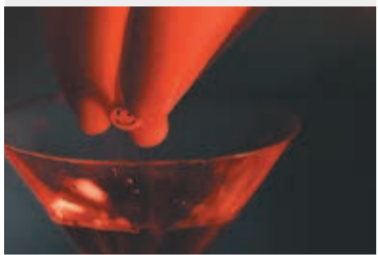
TVC 1

5.59 Studio 6 **9.00** Hotel na wybrzeżu (s.) **9.55** Bułeczki z rana **10.25** Piosenki na jutro **10.35** Oповідaj (s.) **11.30** AZ kwiz **12.00** Południowe wiadomości **12.30** Sama w domu **14.00** W nowym świetle **14.20** Na tropie **14.45** Jak się nauczyć po szwedzku **15.30** Uśmiechy Zdenki Procházkovéj **16.15** Spotkanie z Waldemarem i jego gośćmi **16.35** Łopatologicznie **17.30** AZ kwiz **18.00** Wiadomości regionalne **18.25** Gdzie mój dom? **18.55** Prognoza pogody, wiadomości, sport **20.10** Opowiadaj (s.) **21.05** Wszystko-party **22.00** Hercule Poirot (s.) **23.45** Inspektor Candice Renoir (s.) **0.40** AZ kwiz.

TVC 2

5.59 Dzień dobry **8.30** Dzikie światy **9.15** Wenecja powstała z bagien **10.10** Piękne kraje z lotu ptaka **11.05** Tajemnice królewskich pałaców **11.50** Spostrzeżenia z zagranicy **11.55** Rok na Ziemi **12.55** Złom **13.50** Znane i nieznanie historie czeskich zamków **14.15** Tajemnice II wojny światowej **15.10** Działania maskujące II wojny światowej **16.00** Żyjesz tylko 2x **16.30** Odważne Amazonki

17.25 I nastąpi ciemność

Co się może stać, gdy ktoś doda „coś” do twojego napoju? Organizacja Beat Sexim przedstawia znaną ofertę z Czech. Tzw. „spike’owanie” to czynność polegająca na dodaniu alkoholu lub narkotyków do drinków innej osoby bez jej wiedzy i zgody. Może to prowadzić do utraty przytomności, kradzieży, napaści seksualnej lub innych form przemocy...

17.50 Podróż z Agathą Christie i Davidem Suchet **18.40** Terapia (s.) **19.05** Cyber-tabu **19.15** Piękne żywe zabytki **19.40** Spostrzeżenia z zagranicy **19.50** Wiadomości w czeskim j. migowym **20.00** Narkotyk (film) **21.25** Za linią wroga (film) **23.10** Śmiertelna pułapka (film) **1.00** Telewizyjny klub niesłyszących.

NOVA

6.00 Śniadanie **8.25** Ulica (s.) **10.30** Bracia i siostry (s.) **11.35** Oto Oneplay **12.00** Południowe wiadomości, sport, pogoda **12.25** Przychodnia w różnym ogrodzie (s.) **13.40** CSI: Kryminalne zagadki Miami (s.) **15.30** Zamienimy się żonami **16.55** Popołudniowe wiadomości **17.30** Pościg **18.30** Ulica (s.) **19.30** Wiadomości, sport, pogoda **20.20** Sex O’Clock (s.) **22.10** Wielki Mur (film) **0.10** CSI: Kryminalne zagadki Miami (s.).

PRIMA

6.00 Nowy dzień **7.10** M.A.S.H. (s.) **8.55** Ognisty kurczak (s.) **10.25** Poblabi (s.) **11.45** Agenci NCIS (s.) **13.35** Show Jana Krausa **14.40** Incognito **15.45** Tak jest, szefie! **17.05** Szpital 24/7 **17.55** Nakryto do stołu **18.55** Wiadomości, pogoda, wiadomości kryminalne **19.55** Showtime **20.15** Kochamy Czechy **22.00** U Adely **23.00** Tak jest, szefie! **0.10** Policja w akcji.

SOBOTA 11 KWIECIGNIA

TVP 1

6.00 Oko na świat **6.20** Balans bieli **7.00** Transmisja mszy świętej z Sanktuarium Matki Bożej na Jasnej Górze **7.40** Rok w ogrodzie (mag.) **8.05** Rok w ogrodzie extra **8.20** Pełnosprawni **8.55** Ranczo (s.) **10.00** Komisarz Alex (s.) **10.55** Ojciec Mateusz 9 (s.) **11.50** Gwiazdy w południe. Sultani westernu (komedia USA) **14.25** Okrasa lamie przepisy. Nowe podhalańskie haluski **15.00** Sanatorium miłości 8 (reality show) **16.05** Dziedzictwo (s.) **17.00** Teleexpress **17.35** Ojciec Mateusz 34 (s.) **18.25** Przed ekranem (mag.) **18.40** Jaka to melodia? (teleturniej) **19.30** Program informacyjny, sport, pogoda **20.25** Komisarz Alex 25 (s.) **21.25** Hit na sobotę. Skyfall (film sensacyjny) **23.55** Replikant (thriller SF USA).

TVP 2

6.25 M jak miłość (s.) **7.30** Pytanie na śniadanie **11.30** Super Gary. Gotuj z Bosacką! (mag.) **12.10** Program publicystyczny **13.05** Panna młoda (s.) **14.00** Familiada (teleturniej) **14.35** Koło fortuny (teleturniej) **15.15** Szansa na sukces. Opole 2026 2. Piosenki Danuty Rinn i Danuty Błażejczyk **16.20** Na dobre i na złe (s.) **17.20** Panna młoda (s.) **18.15** Va banque (teleturniej) **18.50** Słowo na niedzielę **19.00** Informacje kulturalne **19.25** Rodzinka.pl (s.) **20.30** The Voice Kids 9. Przesłuchania w ciemno **22.50** Gabi Drzewiecka zaprasza (talk-show) **23.45** Kino relaks. Miłość i turbulencje (komedia romantyczna).

TVN

5.55 Ukryta prawda **6.50** Kuchenne rewolucje. Suwałki **7.45** Dzień Dobry TVN **11.30** Na Wspólnej (s.) **13.30** Igrając z ogniem (komedia USA) **15.40** Vabank 2, czyli riposta (komedia) **17.55** Kuchenne rewolucje. Stronie Śląskie **19.00** Fakty **19.25** Mam talent - prosto ze sceny **19.45** Mam talent! (pr. rozr.) **22.20** Narodziny gwiazdy (film USA).

POLSAT

6.00 Nowy dzień z Polsat News **8.00** Halo tu Polsat **11.30** Ewa gotuje (mag.) **12.00** Rolniczki (s.) **13.05** Vaiana. Skarb oceanu (film USA) **15.30** Ninja vs Ninja (reality show) **17.30** Awantura o kasę (teleturniej) **18.50** Wydarzenia, sport, pogoda **19.55** Kabaret na żywo. Chyba Czesuaf

22.00 xXX. Następny poziom (film USA)

Agent NSA Augustus Gibbons (Samuel L. Jackson), zajmujący się rekrutacją renegeatów, po raz kolejny musi postawić się outsiderem. Wraz z nowym „lajnym współpracownikiem” - Dariusem Stonem (Ice Cube) muszą wysledzić niebezpieczną jednostkę militarną, prowadzoną przez George’a Deckerta (William Dafoe), która zamierza obalić rząd Stanów Zjednoczonych...

TVC 1

6.00 Śladami gwiazd **6.25** Łopatologicznie **7.15** Jak Maciej Świercz został lekarzem (bajka) **7.45** Olbrzym z Czarnej Skąty (bajka) **8.25** Taka zwykła rodzina (s.) **9.05** Uśmiechy Jaroslavy Obermaierovej **9.45** Gejzer **10.15** Nautilus (s.) **11.05** Wszystko-party **12.00** Z metropolii, Tydzień w regionach **12.25** Nasze hobby **12.50** Spostrzeżenia z zagranicy **13.00** Wiadomości **13.05** Czarcie kamienie (bajka) **13.55** Diamentowy deszcz (bajka) **14.45** Śmierć za kurtyną (film) **16.10** Hercule Poirot (s.) **17.55** Trójka w ogrodzie **18.25** Chłopaki w akcji **18.55** Prognoza pogody, wiadomości, sport **20.10** Wręczenie nagród Anděl Coca Cola 2025 (transmisja) **21.50** Karel Gott **0.00** Komisarz Montalbano (s.) **1.55** Bolkoviny.

TVC 2

6.00 Dzikie światy **6.45** Nakręcone tajemnice Jaru Capka **7.30** Patagonia - życie na skraju świata **8.10** Australia z lotu ptaka **9.05** Na rowerze po Czechach **9.15** Wyprodukuj i wysyłaj: samochód **10.05** Lotnicze katastrofy **10.50** Ukryte skarby **11.20** O drzewach i lesie **12.15** W nowym świetle **12.35** Babel **13.05** Młodość Wilhelma Zdobywcy **14.00** Twierdza **14.20** Europa z lotu ptaka **15.05** Błękitna Coeli **12.15** Między ziemią a niebem **16.55** Świat zwierząt **17.50** Piłka ręczna EHF Euro Cup 2025/2026: Węgrzy **14.15** Dom. Jedenaste - nie wychylaj się (s.) **16.05** Dziedzictwo (s.) **17.00** Teleexpress **17.35** Daję słowo - Maciej Orłoś 2. Janusz Chabior (talk-show) **18.40** Jaka to melodia? (teleturniej) **19.30** Program informacyjny, sport, pogoda **20.25** Wojna zastępcza (s.) **21.25** Sanatorium miłości 8 (reality show) **22.25** Życie po „Sanatorium miłości” **22.50** Zakończana Jedyńka. Listy do Julii (komedia USA).

NOVA

6.15 Przygody Berniego (s. anim.) **6.25** Karate owca (s. anim.) **6.35** Zig i Sharko (s. anim.) **7.00** Łodówka, opowiadaj! **7.50** Weekend **9.10** Pan profesor (s.) **10.20** Dzień otwartych drzwi **10.25** Pościg: wydanie wielkanocne **11.55** Za pięć minut dwunasta **13.00** Dzień otwartych drzwi **13.05** Jestem na tak (film) **15.25** Niania i wielkie bum (film) **17.40** Faceci w czerni II (film) **19.30** Wiadomości, sport, pogoda **20.20** Super-pościg **21.55** RED (film) **0.15** Faceci w czerni II (film).

PRIMA

6.05 M.A.S.H. (s.) **7.45** Podróż z tatą - wydanie specjalne **8.30** Autosalon.tv **9.35** Kochamy Czechy **11.25** O ludziach i koniach (s.) **12.45** Asia Express (reality show) **14.45** Szkoła rocka (film) **17.10** Chłopaki na rzece (film) **18.55** Wiadomości, pogoda, wiadomości kryminalne **19.55** Showtime **20.15** O ludziach i koniach (s.) **21.35** Jakub i Sara (s.) **22.05** Hansel i Gretel: łowcy czarownic (film)

23.50 Uprawdazona (film)

Bryan (Liam Neeson) jest byłym szpiegiem, który ma 17-letnią córkę. Dziewczyna bardzo chce pojechać do Paryża i ojciec przyzwala jej na to pod pewnymi warunkami. Pewnego dnia córka Bryana dzwoni do niego i ptacziwym głosem mówi, że została porwana przez handlarzy żywym towarem...

NIEDZIELA 12 KWIECIGNIA

TVP 1

6.20 Słownik polsko@polski (talk-show prof. Jana Miodka) **6.55** Słowo na niedzielę **7.00** Transmisja mszy świętej z Sanktuarium Matki Bożej na Jasnej Górze **8.00** Tydzień **8.30** Życie po „Sanatorium miłości”

8.50 Alternatywy 4 (s.)

Na Ursynowie powstają nowe bloki. Prezes spółdzielni mieszkaniowej jest oblegany przez kandydatów do otrzymania upragnionego przydziału. Jedni proponują łapówki, inni powołują się na swą bardzo trudną sytuację mieszkaniową. W dniu wywieszenia list do spółdzielni przybywa ekipa telewizyjna, by na miejscu zarejestrować reakcje szczęśliwców, którzy właśnie zostali posiadaczami nowych mieszkań...

10.00 Transmisja mszy świętej z Bazyliki Bożego Miłosierdzia w Krakowie-Lagiewnikach **11.55** Między ziemią a niebem **12.00** Regina Coeli **12.15** Między ziemią a niebem (mag.) **12.45** Nowe życie. Krzysztof i Inese **13.05** BBC w Jedyńce. Ssaki - Czechy (transmisja) **19.40** Spostrzeżenia z zagranicy **19.50** Wiadomości w czeskim j. migowym **20.00** Robin Hood: Książę złodziei (film) **22.25** Zabójczy numer (film) **0.10** Ziemia nieznaną - świat wrdług Thora Heyerdahla.

10.00 Transmisja mszy świętej z Bazyliki Bożego Miłosierdzia w Krakowie-Lagiewnikach **11.55** Między ziemią a niebem **12.00** Regina Coeli **12.15** Między ziemią a niebem (mag.) **12.45** Nowe życie. Krzysztof i Inese **13.05** BBC w Jedyńce. Ssaki - Czechy (transmisja) **19.40** Spostrzeżenia z zagranicy **19.50** Wiadomości w czeskim j. migowym **20.00** Robin Hood: Książę złodziei (film) **22.25** Zabójczy numer (film) **0.10** Ziemia nieznaną - świat wrdług Thora Heyerdahla.

10.00 Transmisja mszy świętej z Bazyliki Bożego Miłosierdzia w Krakowie-Lagiewnikach **11.55** Między ziemią a niebem **12.00** Regina Coeli **12.15** Między ziemią a niebem (mag.) **12.45** Nowe życie. Krzysztof i Inese **13.05** BBC w Jedyńce. Ssaki - Czechy (transmisja) **19.40** Spostrzeżenia z zagranicy **19.50** Wiadomości w czeskim j. migowym **20.00** Robin Hood: Książę złodziei (film) **22.25** Zabójczy numer (film) **0.10** Ziemia nieznaną - świat wrdług Thora Heyerdahla.

10.00 Transmisja mszy świętej z Bazyliki Bożego Miłosierdzia w Krakowie-Lagiewnikach **11.55** Między ziemią a niebem **12.00** Regina Coeli **12.15** Między ziemią a niebem (mag.) **12.45** Nowe życie. Krzysztof i Inese **13.05** BBC w Jedyńce. Ssaki - Czechy (transmisja) **19.40** Spostrzeżenia z zagranicy **19.50** Wiadomości w czeskim j. migowym **20.00** Robin Hood: Książę złodziei (film) **22.25** Zabójczy numer (film) **0.10** Ziemia nieznaną - świat wrdług Thora Heyerdahla.

10.00 Transmisja mszy świętej z Bazyliki Bożego Miłosierdzia w Krakowie-Lagiewnikach **11.55** Między ziemią a niebem **12.00** Regina Coeli **12.15** Między ziemią a niebem (mag.) **12.45** Nowe życie. Krzysztof i Inese **13.05** BBC w Jedyńce. Ssaki - Czechy (transmisja) **19.40** Spostrzeżenia z zagranicy **19.50** Wiadomości w czeskim j. migowym **20.00** Robin Hood: Książę złodziei (film) **22.25** Zabójczy numer (film) **0.10** Ziemia nieznaną - świat wrdług Thora Heyerdahla.

6.00 Nowy dzień z Polsat News **8.00** Halo tu Polsat **12.00** W głowie się nie mieści 2 (film anim.) **14.05** Must be the music (pr. rozr.) **16.15** Nasz nowy dom (reality show) **17.30** Awantura o kasę (teleturniej) **18.50** Wydarzenia, sport, pogoda **19.35** Państwo w państwie **19.55** Dancing with the Stars. Taniec z gwiazdami **22.25** Narzeczony z niby (komedia).

PROGRAM TV

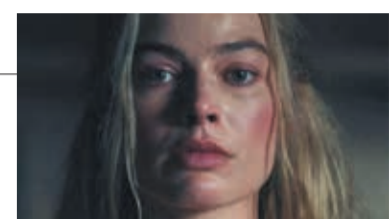
CO W TEATRZE

SCENA BAJKA - CZ. CIESZYN: Dziwożona (10, godz. 10.00);

SCENA CZESKA - CZ. CIESZYN: O myśiach a lidech (10, godz. 10.00, 19.00; 11, godz. 17.30; 13, godz. 10.00)

CO W KINACH

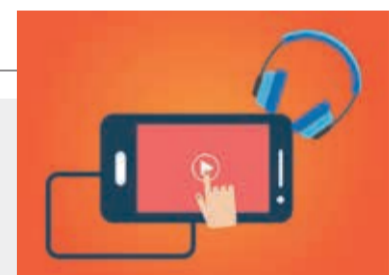
BYSTRZYCA: Drzewo magii (11, godz. 16.05); Někdo to rád w Plzni (11, godz. 19.05).

HAWIERZÓW - Centrum: Hopnięci (10, godz. 17.00); Panna młoda! (10, godz. 18.00); Zabawa w pochowanego 2 (10, godz. 19.30); Mavka (11, godz. 17.00); Livia (11, godz. 18.00); Šampion (11, 12, godz. 19.00); SpongeBob (12, godz. 10.00); Giselle (12, godz. 15.00); Reminders of Him. Człastka Ciebie, którą znam (12, godz. 18.00); Práni k narozeninám. Křtiny (13, godz. 17.00); Lucky Star (13, godz. 18.00); Baw się dobrze i przeżyj! (13, godz. 19.00).

JABLONKÓW: Práni k narozeninám (10, godz. 16.00; 18.30).

KARWINA - Centrum: Super Mario (10, godz. 17.30; 11, 12, godz. 15.00); Někdo to rád w Plzni (10, godz. 20.00); Šampion (11, godz. 17.30; 12, godz. 19.30); Project Hail Mary (11, godz. 20.00); Hopnięci (12, godz. 15.00); Někdo to rád w Plzni (12, godz. 17.30); **Wichrowe wzgórze** (12, godz. 20.00); Práni k narozeninám 2 (13, godz. 17.30); Poberta (13, godz. 20.00).

CO W STREAM-IE

Maszyna do zabijania (War Machine)

To połączenie wojskowej adrenalinę z mocnym sci-fi. W miejscu spokojnych manewrów elitarnego oddziału amerykańskich Rangersów pojawia się śmiertelnie niebezpieczna, obca maszyna, która zmienia rutynowy trening w walkę o życie.

W rolach głównych występują Alan Ritchson i Dennis Quaid, a zwiastun potwierdza, że będzie głośno, szybko i bez litości. W centrum fabuły Maszyny do zabijania znajduje się grupa

elitarnych kandydatów na żołnierzy Army Rangers, jednych z najlepiej wyszkolonych operatorów amerykańskich sił specjalnych. W filmie zobaczymy ostatni etap ich szkolenia: ekstremalnej sprawności, odporności i taktycznej inteligencji.

Gdzie oglądać: Netflix

PONIEDZIAŁEK 13 KWIECIGNIA

TVC 1

5.59 Studio 6 **9.00** Nautilus (s.) **9.50** Signora Volpe (s.) **11.30** AZ kwiz **12.00** Południowe wiadomości **12.30** Sama w domu **14.00** Kamiera na szlaku **14.30** Dwadzieścia tysięcy mil podmorskiej żeglugi (film) **15.55** Hotel na wybrzeżu (s.) **16.45** Podróż po Chanchamayuy **17.15** AZ kwiz **17.40** Czarne owce **18.00** Wiadomości regionalne **18.25** Gdzie mój dom **18.55** Prognoza pogody, wiadomości, sport **20.10** Miejsce zbrodni Czeskie Bu-dziejowice (s.) **21.20** Reporterzy TVC **22.05** Reporterzy- **22.30** 1883 (s.) **23.30** Komisarz Montalbano (s.) **1.35** Z metropolii, Tydzień w regionach.

TVC 2

5.59 Dzień dobry **8.30** Europa z lotu ptaka **9.15** Nesamowita rodzina gepardów **10.10** Igrzyska Olimpijskie w Paryżu 1924 **11.05** Najważniejsze wydarzenia II wojny światowej w kolorze **12.00** Piękne żywe zabytki **12.25** Prywatne muzea **12.40** Telewizyjny klub niesłyszących **13.05** Magazyn religijny **13.35** Podróż dookoła świata **14.25** Wyprodukuj i wysyłaj: samochód **15.20** Przygody nauki i techniki **15.50** Człowiek, który przeszacował czeską duszę: ucieczki Josefa Bryksa **16.40** Rok na Ziemi

POST SCRIPTUM

MINIKWADRAT MAGICZNY I

Pionowo i poziomo jednakowo:

1. rodzaj organizmów wodnych, inaczej alga
2. imię czeskiej piosenkarki i aktorki Machálkovej
3. kawałek materiału służący do owijania stóp zastępujący skarpetkę
4. lewobrzeżny dopływ Dunaju. Powstaje z połączenia strumieni Waldnaab i Haide-naab.

Wyrazy trudne lub mniej znane: NAAB

	1	2	3	4
1	1	2	3	4
2	1	2	3	4
3	1	2	3	4
4	1	2	3	4

WEHIKUŁ CZASU

Tak było...

• Na zaproszenie do naszej fotograficznej zabawy odpowiedziała Halina Płachta. Przysłała nam współczesne ujęcie z Olbrachcic. Jak widać, krzyż z prawej strony przeniesiono na lewą stronę skrzyżowania. Archiwalna fotografia pochodzi z archiwum Władysława Owczarzewego.

...tak jest

KRZYŻÓWKA KOMBINOWANA

					1												
2												3					
6																	
8																	
9																	10
12																	13

Wśród autorów poprawnych rozwiązań zostanie rozlosowana nagroda.

Rozwiązania prosimy przysyłać na e-mail:

info@glos.live. Termin ich nadsyłania upływa w środę 22 kwietnia 2026 r. Nagrodę z 27 marca otrzymuje **Dana Fiedorowa z Trzyńca**.

Autorem dzisiejszej łamigłówki jest Jan Kubiczek.

Rozwiązanie krzyżówki kombinowanej z 27 marca:

NAWET
GDY TO CZAROWNICA
Rozwiązanie minikwadratu magicznego z 27 marca:
TORY, OSAE, RAUT, YETI

Rozwiązaniem jest dokończenie fraszki, której autorem jest Jan Izydor Sztudynger (ur. 28 kwietnia 1904 w Krakowie, zm. 12 września 1970 tamże) – polski poeta, fraszkopisarz, satyryk, teoretyk lalkarstwa oraz tłumacz literatury niemieckiej: „Dał mi przyjaźni dowody:...”

POZIOMO:

1. deser turecki z cienkich płatków ciasta przełożonych masą z miodu i orzechów
2. napój alkoholowy z owoców zalanych spirytusem
3. Nils Erik... (1922-2007), szwedzki piłkarz występujący na pozycji pomocnika

4. rudy chytrus wśród zwierząt
5. Irlandzka Armia Republikańska lub rockowy zespół Artura Gadowskiego
6. efekt zalania liści wrzątkiem
7. Oskar... (1874-1930), czeski dyrygent, altowiolista i kompozytor
8. ROZWIĄZANIE DODATKOWE
9. przodek liczydła i maszyn liczących

10. w mitologii greckiej bóg podziemnego świata zmarłych
11. sąsiadują z Litwinami i Estończykami
12. imię pochodzenia łacińskiego, zdrobnienie: Luka, Lukrunia, Krecja, Krecia
13. Andrzej, mistrz olimpijski w 1988 r. w zapasach
14. miasto nad Bałtykiem, w dolinie Wieprzy.

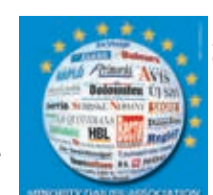
PIONOWO: ALARMY, ALEPPO, ALKAID, AMIROW, ANANGU, BALSAM, CHODÓW, ECHION, EDYTOR, KISZKI, ŁASUCH, ŁĘBSKO, NAKŁAD, ODDISH, POKORA, TOBRUK, TWORKI, WERNIC, YASMIN, ŻALEWO.

Wyrazy trudne lub mniej znane: DARŁOWO, LIEDHOLM, NEDBAL

Projekt finansowany ze środków Ministerstwa Spraw Zagranicznych w ramach konkursu pn. Polonia i Polacy za granicą 2023 ogłoszonego przez Kancelarię Prezesa Rady Ministrów. Publikacje wyrażają jedynie poglądy autorów i nie mogą być utożsamiane z oficjalnym stanowiskiem Ministerstwa Spraw Zagranicznych RP ani Fundacji „Pomoc Polakom na Wschodzie”

Przy wsparciu finansowym Ministerstwa Kultury RC wydaje Kongres Polaków w RC, ul. Grabińska 33, 737 01 Czeski Cieszyń, IČO: 00535613, w wydawnictwie POL-PRESS, s.r.o. IČO: 26792575 • Adres: Redakcja „Głosu”, ul. Strzelnicza 28, Czeski Cieszyń 737 01 • Redaktor naczelny: Tomasz Wolff, wolff@glos.live • Zastępca redaktora naczelnego, redaktor sportowy: Janusz Bittmar, bittmar@glos.live • Redaktorzy terenowi: Danuta Chlup, danuta.chlup@glos.live • Łukasz Klimaniec, klimaniec@glos.live • Fotoreporter: Norbert Dąbkowski, dabkowski@glos.live • Doradca ds. reklamy: Beata Schönwald, beata.schonwald@glos.live • Projekt makiety: Jacek Utko • Telefony: sekretariat/centrala 558 731 766, e-mail: info@glos.live • www.glos.live • Pismo wychodzi we wtorki i piątki • Dostawę prenumeratorem prowadzi PNS, a.s. Papeřická 1/2773, 193 00 Praha 9-Horní Počernice. Zamówienia pod adresem: První novinová společnost, a.s., Zákaznické centrum, Evropská 888, 664 42 Modřice, e-mail: zakaznickecentrum@pns.cz. Reklamacje tel. 800 400 412 • Kolportaż: PNS, a.s. • Druk: CZECH PRINT CENTER a.s. Na Rovince 876, 720 00 Ostrava-Hrabová • Materiałów niezamówionych redakcja nie zwraca. Zastrzega sobie również prawo ich redagowania i skracania • Numer ewidencyjny Ministerstwa Kultury RC: MK ČR E 588, nr Indeksu 42501, ISSN 2570-8708.

„Głos” należy do Stowarzyszenia Dzienników Mniejszości Narodowych i Etnicznych Europy MIDAS